

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

JANUAR 2017

letnik 66, številka 1

4

POGOVOR Z DR. DAMJANO KERN
Identiteta brez jezika? Teško.

8

JEZIKOVNI KOTIČEK
Zima, zima bela

11

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI
Najlepše obdobje gotskega kiparstva

Iz življenja slovenske župnije v Münchnu 2016

Obiskal nas je mladinski pevski zbor z Viča

Zlata maša župnika Marjana Bečana

Pustne igre v slovenski šoli

Cvetna nedelja v Nürnbergu

Šolski otroci svojim staršem

Procesija sv. Rešnjega Telesa v Münchnu

Katoliški shod v Leipzigu

Koncert zbora Slovenski cvet iz Vestfalije

Bennofest

Maša za domovino – 25 let slovenske države

Izlet v Wessobrunn

Svetoletno romanje v Einsiedeln

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaellova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBAS12X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Fotografija na naslovnici: Franci Vranetič, Božična Ljubljana • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaellova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaellova.druzba@siol.net
www.rafaellova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR Z DR. DAMJANO KERN	4
Identiteta brez jezika? Težko.	
RAFAELOVA DRUŽBA	7
V živi spomin	
JEZIKOVNI KOTIČEK	8
Zima, zima bela	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	9
Novice	9
Gniloba	10
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	11
Najlepše obdobje gotskega kiparstva	
ŽUPNIJE	12
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Božič in samostojnost

Prazniki, ki izstopajo po svoji lepoti, so še lepši zato, ker nas vedno znova zapredujejo v spomine, v minule čase. Naš spomin – hvala Bogu – večinoma izpušča slabe stvari, v zavesti pa nam ostaja občutek, da nam je bilo dobro.

Da pretiravanje ni primerno, nas učijo modri ljudje že od nekdaj. Tako je s to stvarjo tudi v zvezi s spominom. V preteklosti so se dogajale slabe stvari, ki nam morajo v zavesti ostati kot opomin. Tako vidimo, kako judovska svetovna skupnost vztrajno skrbi, da se ne pozabi na holokavst. Ne samo med njimi samimi, tudi na splošni svetovni ravni zlahka opazimo, da uspevajo ohranjati zavest o skrajni zavrženosti holokavsta in sistema, ki ga je povzročil. Vendar nam Judje pri tej stvari niso le za svetel zgled, pač pa tudi opozorilo, da je še pri tako dobrih namenih mogoče pretiravanje. V svoji vnemi, kako bi svet pokazali v črno beli luči svoje medvojne tragedije, skrbno pazijo, da ostaja njihov sovražnik samo en in ne sme nihče nobenega drugega z njim vzporejati. Pri tem se zdi, da načrtno pozabljajo, kako strašno število smrtnih žrtev med Judi je povročil sovjetski režim.

V osemdesetih letih je ravnatelj osnovne šole od enajstih do polnoči stal na pragu in gledal, kdo bo šel k polnočnici. Božič je bil delovni dan, treba je bilo v šolo in takrat učitelj ni iskal po datumu, koga bo poklical k preverjanju znanja, pač pa so bili žrtve tisti, ki so imeli zaradi svetegavečera s polnočno mašo za sabo kratko noč. Mnogi delavci so lahko vzeli dopust kadar koli, le za božič ne. Mestne oblasti, ki danes v luči odevajo ulice in drevesa že pred adventom, so to takrat napravile šele po božiču in so tudi poskrbele, da so ugasnile pred praznikom svetih treh kraljev.

A moč praznika deluje mimo grobih zunanjih sil. V zavetju družine, ki si svetega časa ni pustila vzeti, je bilo tudi nekaj ur dovolj, da je bilo božično doživetje nepozabno in, kot se zdi, nenadkriljivo. Morda je bilo prav zaradi kontrasta s krutim okoljem še močnejše kot v mirni dobi, kjer se praznovanje za mnoge ljudi izčrpa v zunanem blišču, hrani in nakupih.

Vendar nas celo božič opozarja, kako je vedno treba iskati pravo mero v vsem. Sklepamo jubilejno 25. leto svoje države in nekoliko žalostni lahko opazamo, kako božič na nek način prekrije praznik slovenske samostojnosti. Sveti Štefan je dan, ko v premnogih krajih pripravijo božični koncert ali kako drugo kulturno prireditev, a skoraj neverjetno je, kako rado se pozabi na državni praznik – spomin na plebiscit o samostojnosti. Ne smemo pozabiti: Slovenci smo Slovenci po obojem, po krščanskih vrednotah in po narodnem izročilu. Zadnjega četrt stoletja pa tudi po odnosu do svoje države.

Lenart Rihar

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
 62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
 T/F (*44) 020. 7735 6655
<http://www.skm-london.org.uk>
 župnik: Stanislav Cikanek
 e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
 Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
 T (*43) 664 885 93 813
 duhovnik: Mattija Tratnjek
 e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
 Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
 T (*43) 0316. 7131 6924
 župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO
 oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
 Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITTAL
 župnik: mag. Jože Andolšek
 Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
 T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
 Av. de la Couronne 206
 1050 Bruxelles / Ixelles
 T (+32) 02. 64 77 106
 M (*32) 0489. 783 532
 župnik: dr. Zvone Štrubelj
 e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
 Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
 T/F (*32) 089. 7622 01
 kontaktna oseba: Nežka Zalar,
 M (*32) 472. 2682 00
 e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA
DELEGATURA – AUMÔNERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
 Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
 Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
 e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
 3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
 T (*33) 1 42 53 64 43,
 župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
 diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
 78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
 e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH
 14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
 T (*33) 03. 8781 4782,
 T mlin (*33) 03. 8701 0701
 župnik in delegat: Jože Kamin,
 e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
 6, rue Vernier, 06000 NICE
 T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
 župnik: Štefan Čukman
 e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
 oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
 dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
 Trubarjeva 1, 8310 Szentjerne
 e-naslov: zupnjia.sentjerne@rc.kc.si

ITALIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
 Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
 T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO
 cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
 informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA
KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
 govorec: msgr. Janez Pucelj
 Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
 T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
 F (*49) 089. 2193 79016
 e-naslov: jpucej@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN
 Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
 T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
 F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
 župnik: Izidor Pečovnik
 e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
 Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
 T (*49) 0201. 3641 513
 T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slovenskija-essen.de
 župnik: Alojzij Rajk
 M (*49) 0173 340 82 95
 e-naslov: alojzija@gmail.com, alojzija.rajk@rc.kc.si

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT
 Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
 T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
 župnik: Martin Retelj
 e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM
 Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
 T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
 župnik: Janez Modic
 e-naslov: janez@skm-mannheim.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART
 Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
 T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
 F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
 župnik: Aleš Kalamar
 T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
 e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM
 Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
 župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN
 Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
 T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
www.skgmuc.com
 e-naslov: slovenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de
 župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
 e-naslov: jpucej@msn.com
 župnik v pokoju: Marjan Bečan
 e-naslov: mbeacan@erzbistum-muenchen.de
 pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
 e-naslov: skessler@ebmuc.de
 diakon Ralph Prausmüller
 e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD
 Župa sv. Cirila i Metoda
 Požeška 35, 11030 BEOGRAD
 T (+381) 11 30 56 120
 MT (*381) 665 105 509
 župnik: Lojze Letonja CM
 e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA
SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
 Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
 T/F (*46) 70 827 8757
 T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamsija.se
 župnik: Zvone Podvinski
 e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
 zvone.podvinski@rc.kc.si

ŠVICA-LICHTENSTEIN
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
 Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
 T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
 spletna stran: www.slomisija.ch
 župnik: mag. David Taljat
 e-naslov: slomisija.ch@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG
 Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
 T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
 župnik: Roman Kutin
 e-naslov: roman.kutin@gmx.net

Identiteta brez jezika? Teško.

Pogovor z dr. Damjano Kern

Sogovornica je nekdanja načelnica slovenskih skavtov, znanstvenica, soavtorica več učbenikov, mlada in pogumna intelektualka, publicistka ter zvesta prostovoljna sodelavka pri Naši luči in Rafaelovi družbi.

> Ravno sem vas ujel, ko ste prispeli z Dunaja. Zakaj vas je pot zanesla gor?

Pot me na Dunaj dokaj redno »zanaša« zadnja štiri leta, odkar kot zunanja revizorka sodelujem v delovni skupini za pripravo pisnega maturitetnega izpita iz slovenščine. Od šolskega leta 2014/15 naprej namreč na srednjih šolah v Avstriji pišejo centralno maturo, v sklopu katere je mogoče opravljati maturo tudi iz slovenščine kot učnega jezika. Moje delo zajema zlasti pregled nalog, izbiro in pripravo izpitnih pol ter sestavljanje modelov za ocenjevanje ...

> Nekaj dni prej ste bili v Gorici ...

Ja, res je. In nekaj dni prej s podobnim namenom v Celovcu ... Ena od mojih delovnih nalog v službi je namreč izvajanje različnih seminarjev in delavnic za učitelje, ki v Sloveniji, zamejstvu ali po svetu poučujejo slovenščino kot drugi ali tuji jezik. V Gorico sem šla na povabilo ravnateljev in profesorjev srednjih šol ter vzgojiteljev in učiteljev osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom. Prosili so, če jim lahko pridemo predstavit didaktično gradivo in nove pristope za delo z učenci, ki jim slovenščina ni materni jezik.

> To pomeni, da se dogajajo spremembe?

V zadnjih letih v slovenskih šolah v Italiji precej narašča vpis učencev in dijakov iz neslovenskih družin, tako da so razredi po znanju slovenščine precej raznoliki, kar za učitelje predstavlja zelo velik izziv. Podobne prošnje in povabila redno prihajajo tudi iz koroških in tržaških šol, pa tudi z avstrijske Štajerske in Porabja. Kot kaže, bomo v prihodnje intenzivneje sodelovali z dvojezičnim centrom v Špetru v Benečiji ...

> Pretekli konec tedna ste imeli izpite na filozofski fakulteti v Ljubljani. Kdo so bili »žrtve«?

Na filozofski fakulteti imamo izpite iz znanja slovenščine za odrasle ljudi, ki prihajajo od vsepovsod. Skupno jim je to, da potrebujejo javno veljavno potrdilo o znanju slovenščine, bodisi za uradne bodisi zasebne namene. Na primer za pridobitev slovenskega državljanstva, delovnega

dovoljenja, za vpis v višji letnik katere od fakultet ...

> Je za vse zahtevan enak nivo znanja?

Seveda ne. Kateri nivo je potreben, je določeno v zakonodaji oziroma je to stvar delodajalca ali fakultete. Pri nas ponujamo izpite na treh zahtevnostnih ravneh. Pretekli konec tedna sem sodelovala v komisiji pri izpitu na osnovni ravni, ki ga v večinskem deležu opravljajo prosilci za slovensko državljanstvo. Uspešno opravljen izpit na tej ravni je namreč predpogoj za pridobitev slovenskega državljanstva.

> Koliko slovenščine morajo znati ti?

Izpit naredi tisti, ki pokaže, da se je v glavnem sposoben samostojno sporazumevati v vsakdanjem življenju v Sloveniji. Razumeti mora najpomembnejše informacije, ki jih prebere ali sliši, sposoben mora biti napisati tudi krajše besedilo za vsakdanjo rabo ...

> Če se vrnem k vašim nedavnim obveznostim: malo pred Celovcem ste organizirali konferenco z ljudmi iz Vidma? O čem je tekla beseda?

To je bila zaključna konferenca evropskega projekta Wrilab. Pri projektu smo sodelovali z vidensko, celovško in praško univerzo. Poglobljali smo se v možnost argumentativnega pisanja v drugem ali tujem jeziku. Da bi olajšali proces pisanja, smo za vse štiri jezike razvili nekakšen spletni laboratorij, ki študenta vodi pri pisanju, mu pomaga pri pregledovanju napisanega besedila in tako dalje.

> Prav tako še ni mesec dni, odkar ste se vrnili iz ZDA in Kanade ... Čemu je bil namenjen tisti obisk?

S sodelavko Mihaelo Knez sva na pobudo Ura da Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu po dveh letih ponovno izvedli seminar za učitelje slovenskih sobotnih/nedeljskih šol v Kanadi in ZDA. Seminar sva pripravili v obliki predavanj in delavnic in ga izvedli za učiteljske skupnosti v Clevelandu, Lemontu, Hamiltonu in Torontu.

> Je mogoče v stavku, dveh povzeti vzdusje, stanje v teh skupnostih? Ali ste se srečevali le bolj z učitelji?

Ja, tole zadnje drži. V tem kratkem času sem imela največ stikov z učiteljicami in učitelji. Vsi po vrsti so hvaležni, da jim Slovenija s tovrstnimi se-

Damjana Kern

minarji nudi podporo pri njihovem delu. Želijo si še več usmeritev in predvsem še več učnih pripomočkov, ki bi jih lahko uporabljali pri poučevanju. Delajo radi in s srcem, ampak so dostikrat precej nemočni. Zavedajo se, da je njihovo jezikovno znanje šibko, prav tako čutijo velike primanjkljave v strokovno-pedagoškem smislu, saj po profesiji v glavnem niso učitelji.

> Kakšne so razlike med kraji, ki ste jih obiskali?

Če ostajamo pri »šolskih razmerah«, se največje razlike med kraji pojavljajo v povezavi z organizacijskimi in kadrovskimi vprašanji. Učenci torontske slovenske šole denimo na koncu šolskega leta dobijo kredite, ki jim prav pridejo v rednih šolah. Svoje večletno šolanje na slovenski šoli zaključijo s težko pričakovanim obiskom Slovenije. To je nekaj, kar precej dviga motivacijo za učenje. V Clevelandu delujeta kar dve šoli, ki sta lepo obiskani. Ob srečanju z učitelji obeh šol sem prišla do zaključka, da šoli druga druga predstavljata nekakšno zdravo konkurenco. Šoli v Lemontu in Hamiltonu delujeta krajši čas, imata manjši učiteljski kolektiv in sta tudi po številu vpisanih otrok manjši.

> Kaj pa skupne točke?

Povsod se trudijo po najboljših močeh. Zanimivo je to, da se jezikovno znanje sicer precej slabša, zanimanje za slovenščino pa kar živi in ne upada. Tudi ohranjanja kulturnega izročila ter narodnega ponosa in zavesti je čutiti kar precej. Šolam je skupno tudi to, da so organizirane pod okriljem slovenskih župnij. Odnos in (ne)vklučenost duhovnikov v šolsko življenje je nekaj, kar se hitro opazi. Ponekod novo svežino, drugod pa nove zaplete prinašajo tudi novodobni priseljenci iz Slovenije, ki se (kar je sicer redkost) vključijo v skupnost in ponudijo svojo pomoč pri slovenski šoli.

> Jezik v teh skupnostih, pravite, peša. Je identiteta brez jezika možna?

Po mojem mnenju je slovenski jezik srčika slovenske identitete in bolj ko hodim po svetu, vedno težje se strinjam s tistimi, ki trdijo, da je slovenska identiteta brez jezika možna. Jezik vidim kot temelj identitete. Vse ostalo, kar se navadno navezuje na simbolično kulturno izročilo (slovenske navade, kulinarika, plesi, pesmi ...), pa je vsekar nezanemarljivo in pomembno dopolnilo.

Z učiteljskim kolektivom in maturanti Višje šole za gospodarske poklice

> **Čeprav določenih resničnosti ni mogoče zankati ...**

Ja, seveda ne. Tudi sama sem srečala kar nekaj oseb, pri katerih z generacijskim zamikom prihaja do zavedanja in navezanosti do slovenskih korenin. Mnogi od teh se jasno in glasno deklarirajo za Slovence, v čemer ne vidim nobene težave. Zelo težko pa sprejemem, da je slovenska identiteta v vseh razsežnostih, ki jih ta zajema, mogoča brez naslonjenosti na slovenski jezik.

> **Zdaj, ko sva pogledala nekaj vaših obveznosti zadnjih tednov: na kateri ustanovi ste s takimi obveznostmi pravzaprav zaposleni?**

Zaposlena sem na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki deluje na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Še posebej intenzivno sem vpeta v program Slovenščina za otroke in mladostnike, kjer poučujem in skrbim za organizacijo tečajev za otroke in mladostnike, sodelujem pri pripravi učnih gradiv za učenje slovenščine ...

> **Kaj vse počne Center za slovenski jezik?**

Naš Center velja za osrednjo organizacijo na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika. Znotraj Centra deluje osem programov. Skrbimo za poučevanje, preverjanje in potrjevanje znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika, izvajamo izobraževanja za učitelje, študente ter druge zainteresirane skupine. Koordiniramo tudi veliko mrežo lektoratov in študijskih smeri slovenščine na več kot 50 univerzah v tujini. Redno organiziramo različne izobraževalne prireditve ter znanstvena in strokovna srečanja, imamo pa tudi svoje založništvo, ki skrbi za izdajanje znanstvenih, strokovnih del, učbenikov in drugih priročnikov z naštetih področij.

> **Vaše delo, po katerem vas verjetno pozna največ Slovencev po svetu, je organizacija poletne šole za slovenski jezik ...**

Ja, najbrž res. Jaz sem tista, ki se javim po elektronski pošti, če kdo potrebuje informacijo ali pomoč pri vpisu na mladinsko poletno šolo.

> **Kakšne vrste tečaj je to?**

Mladinska poletna šola je 2-tedenski intenzivni tečaj slovenščine, ki je namenjen mladostnikom, starim od 13 do 17 let. Poteka že od leta 2006. Vsako leto se vpiše med 120 in 150 udeležencev. Že tradicionalno se tega tečaja na primer udeležujejo maturanti iz prekomorskih držav (iz Argentine in Kanade), in sicer ob zaključku srednješolskega tečaja oziroma rednega šolanja v sobotnih šolah.

> **Bralci Naše luči večinoma obvladajo slovenski jezik, a vsak pozna koga, ki bi mu izpopolnjevanje koristilo. Je vaš tečaj dobra izbira in zakaj?**

Vsakega, ki bi se želel vključiti v katerega od tečajev, predhodno testiramo in določimo nivo jezikovnega znanja. Enako storimo tudi na Mladinski poletni šoli. Na osnovi rezultatov teh testov oblikujemo skupine za jezikovni pouk. Ni se še zgodilo, da za koga ne bi našli ustrezne skupine. Vsako leto poteka pouk tudi v dveh ali treh skupinah, kjer se slovenščino učijo na visoki izpopolnjevalni ravni. Če bi bilo potrebno še višje, bi se gotovo tudi potrudili. Kaj naj ob vsem tem rečem drugega, kot da je tečaj dobra izbira. Morda je pomembna informacija tudi to, da so za tečaj vsako leto razpisane štipendije, ki jih podelujeta Ministrstvo za izobraževanje in Urad Vlade RS Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

> **Po čem se poletna šola razlikuje od t. i. navačnih jezikovnih tečajev?**

Mladinska poletna šola je prav gotovo več kot običajen jezikovni tečaj. Seveda je učenje slovenščine osrednja stvar. Zlasti v dopoldanskem času, ko poteka intenzivni jezikovni pouk v majhnih skupinah. Popoldnevi, večerni čas ter vikendi pa so namenjeni spoznavanju slovenskih naravnih in kulturnih prepoznavnosti ter sprostitvenim dejavnostim, kjer je slovenščina prav tako v središču. Izjemnega pomena na tej šoli pa je tudi druženje in spoznavanje sovrstnikov iz različnih koncev sveta. V dveh tednih, ko so res veliko skupaj, se drug od drugega učijo, med sabo komunicirajo in tako spoznavajo slovenske realnosti na povsem drugih koncih sveta. To praviloma vodi v ustvarjanje tesnih prijateljskih vezi. Lepo je brati odzive teh mladih na spletnih omrežjih, še lepše je, ko se naslednje leto spet radi vrnejo na tečaj.

> **Zanimivo je, da sva našela vrsto vaših dejavnosti in vse so povezane s slovenščino, svojo doktorsko nalogo pa ste vendar zagovarjali na oddelku za geografijo. Kako to?**

Naneslo je, da sem se odločila za dvopredmetni študij slovenščine in geografije. Že pri geografski diplomski nalogi sem se ukvarjala s problematiko učenja slovenščine v zamejskem prostoru. Ugotavljala sem namreč, kakšen je pomen manjšinske šole za regijo, kjer ta šola deluje. Mentor me je spodbudil, da sem raziskovanje razširila in nadaljevala na podiplomski stopnji. Glede na to, da sem bila v tistem času že zaposlena na Centru za slovenščino, se je zdelo edino smiselno, da disertacijo zasnujem interdisciplinarno in vanjo vključim tudi področje, ki ga službeno pokrivam.

Naloga se tako naslanja na spoznanja geografije in slovenistike.

> **Torej drugi oddelki (in morda celo druge fakultete) iz svojih znanstvenih vsebin vendarle slovenščine ne izločajo povsem?**

Težko rečem na splošno, zagotovo pa je študij geografije tisti, ki mi je morda dal celo več neposrednega znanja, zlasti pa neko drugačno širino pri razmišljanju o vprašanih jezika, identitete ter ohranjanja slovenstva v zamejstvu in po svetu.

> **Koliko ste spremljali sprejemanje zakonodaje v zvezi z rabo slovenskega jezika na slovenskih univerzah. Nekateri pravijo, da je zdaj angleščina povsem izrinjena ...**

Za mesto angleščine v akademski sferi se prav gotovo ni treba nikomur bati. Je pa nevarnost, da bi v imenu lažnega svetovljanstva zapostavljali slovenščino. Jezik je treba ne samo ohranjati, temveč tudi razvijati. Moje mnenje je, da se mora slovenščina nujno, skupaj z napredkom najrazličnejših strok, razvijati tudi za strokovno in znanstveno rabo. Sicer bo slejkoprej odpisana.

> **Kako bi strnili vaše ugotovitve iz doktorske naloge? Koliko učenje slovenščine v avstrijskih šolah vpliva na ohranjanje identitete, je bila vaša teza, če jo prevedem v poljudni jezik ...**

V nalogi se je potrdilo zlasti to, da ima pri ohranjanju slovenskega jezika in identitete ključno vlogo še vedno družina. V družini pride do prenosa jezika na mlajše generacije, v družini se vzpostavi odnos do jezika in slovenstva ... Vloga šole, ki ima na Koroškem od vsega začetka tudi narodnostno poslanstvo, je seveda izjemnega pomena in je nujna dopolnitev prizadevanjem, ki se vzpostavijo v družini, ne more pa jih nadomestiti.

> **Kot smo se že prepričali, dobro poznate tudi mnoge izseljenske skupnosti – kje v problematiki so stičišča, kje so boljši rezultati?**

Med skupnostmi gotovo prihaja do stičišč in do velikih razlik. V zamejstvu (zlasti na Tržaškem, Goriškem in Koroškem) so dobro razvite slovenske in dvojezične šole, ki so umeščene v državne izobraževalne sisteme. Tam se je slovenščino mogoče bolj ali manj intenzivno učiti od vrtca ali vsaj vstopa v šolo naprej. To je pri učenju nekega jezika izjemnega pomena. V izseljenskih skupnostih pa učenje in poučevanje slovenščine praviloma poteka na prostovoljni ravni, največkrat na pobudo župnij ali slovenskih društev. Gre za popoldansko ali sobotno učenje, število ur je skromno, učitelji pogosto niti sami niso jezikovno suvereni, še manj

Tečaj slovenščine za otroke priseljence

Utrinek z Višarskih dnevov

Okrogla miza o vključevanju otrok priseljencev v slovenske šole

strokovno in pedagoško podkovani. Rezultati so seveda razumljiva posledica tega.

> Kako je pa s slovenskim jezikom po družinah?

V glavnem se kar povsod srečujejo s problemom vedno skromnejšega prenašanja slovenščine na mlajše generacije. Žal slovenščina kot pogovorni jezik postopoma izginja tudi v najbolj zavednih družinah. Vedno pogosteje jo zamenjuje močnejši večinski jezik, ki se govori v okolju. Če je slovenski jezik vse manj stabilen že v družinskih okoljih, je skoraj utopično pričakovati, da se bo pojavljal v javnosti. Prag javnosti prestopa bolj ali manj samo skozi delovanje slovenskih župnij ter slovenskih organizacij in društev, sicer pa samoumevne prisotnosti slovenščine v javnosti ni.

> Od kod izvira vaša navezanost na Koroško?

Omenila sem že, da sem za diplomsko nalogo na geografiji pisala o regionalnih učinkih manjšinske šole. Proučevala sem dvojezično Višjo šolo za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu. V času, ko sem pisala, sem bila pogosto na šoli in med ljudmi na Koroškem. Z njimi imam nekaj skupnega – kar nekaj časa lahko traja, da sprejmejo novo osebo, ko pa jo, je to pristno in močno in za zmeraj. Vidite, oni so sprejeli mene, jaz pa njih.

> Med koroškimi dijaki ste živeli vsaj eno šolsko leto ... Kakšni so spomini?

Res je. Po končanem študiju – kakšna dva meseca po diplomi – se mi je ponudila možnost, da grem za jezikovno asistentko prav na Višjo šolo za gospodarske poklice, ki sem jo dodobra spoznala v času pisanja diplomske naloge. Odločitev seveda ni bila težka. To so bili moji pedagoški začetki,

ki se jih rada spominjam in jih še zdaj doživljam kot edinstveno izkušnjo. Z dijaki sem veliko časa preživela tudi v popoldanskem času. Sprejeli so me kot učiteljico in kot neke vrste starejšo sestro. Tudi sodelavci so bili krasni kolegi, s katerimi še vedno ohranjam stike. Ob različnih dogodkih, ki jih organizirajo med šolskim letom, se rada vračam na šolo. In zmeraj se mi zdi, da sem prišla domov.

> Filozofska fakulteta bdi tudi nad lektorati za slovenski jezik po svetu. Se vam zdi, da opravljajo poslanstvo, ki jim je zaupano?

Pri lektoratih je tako, kot je pri vseh velikih sistemih in ljudeh. Eni delajo odlično, drugi dobro, pri nekaterih pa bi bilo gotovo kar veliko stvari mogoče izboljšati. Moti me na primer to, da imamo lektorate v mestih z veliko Slovenci, pa tega lektorji pri svojem delu ne upoštevajo.

> Zvesto podpirate delovanje Rafaelove družbe in večkrat ste bili tudi že gost na njihovih prireditvah in dogodkih. Samo dajete ali ste na teh mnogih srečanjih tudi kaj pridobili?

Rafaelove družbe do pred nekaj let nisem kaj dobro poznala. Odkar pa sem se prvič udeležila višarskih dnevov za mlade, bi me težko kdo prepričal, da Rafaelova družba ne opravlja res plemenitega poslanstva in da njeno delovanje ni nekaj, kar si zasluži vsestransko podporo. Številna zimska in poletna višarska doživetja, pogovorni in pričevalski večeri, strokovna predavanja, izleti in izobraževalne ekskurzije, obiski, prireditve, srečevanje in druženje s Slovenci od vsepovsod so mi prinesli res dragocena strokovna in siceršnja spoznanja, taka, ki mi jih ni in ne bi mogla dati nobena študijska smer na nobeni svetovni

univerzi. Tudi Naša luč, na primer, se je pri pisanju disertacije izkazala za izjemen arhivski vir, ki mi je pomagal rekonstruirati marsikatero odprto vprašanje v povezavi z učenjem slovenščine v Avstriji. Če bi začela govoriti še o vseh krasnih ljudeh in prijateljstvih, ki so vzklila preko Rafaelove družbe, bi pa lahko krepko preseгла obseg tega pogovora.

> Odkar ima Naša luč novo podobo, objavljate v njej jezikovni kotichek. Vam vzame to delo, za katerega nočete nobenega plačila, veliko časa?

Kaj pa vem ... V teh rečeh uživam, tako da se včasih pri pripravi vsebine čisto po nepotrebnem pomudim pri čem ali poglobim v kaj, kar mi vzame čas, ne bi bilo pa zares nujno. Ko dobim idejo, je navadno zadeva narejena kar hitro. Vseeno popoldne mine, kot bi mignil.

> Kako so te rubrike zasnovane?

Vedno želim izhajati iz krajšega besedila, ki je izbrano glede na koledarsko ali praznično leto. Največkrat besedilo kar samo ponudi kakšno slovnično vsebino, ki jo je mogoče izpostaviti in predstaviti. Če je le mogoče, glavno slovnično pravilo grafično ponazorim v tabeli. Nato pa sledijo različni tipi nalog, v katerih je mogoče slovnico in besedišče vaditi. Posebne naloge v obliki ugank, križank, rebusov so pripravljene tudi za najmlajše.

> S tole številko vaša rubrika prinaša spremembe. Kako bi jih opisali?

Odločili smo se, da bo od te številke naprej glavina rubrike namenjena tistim, ki so v učenju jezika na začetni stopnji. Še vedno bo v izhodišče postavljeno besedilo, ob njem pa tudi ilustracija, kjer bodo ponazorjene osnovne besede na izbrano temo. Sistematično bom poskušala obdelati tudi osnovne slovnične vsebine. Najprej kratka razlaga, sledile pa bodo naloge za utrjevanje. Oblikovno bo ta del postavljen v pravokotni prostor velikosti lista A4, tako da bo stran pripravljena za morebitno fotokopiranje. V stolpcu na desni strani bodo vaje za širjenje besedišča in spoznavanje slovenske frazeologije lahko našli tisti, ki znajo slovensko zelo dobro. V spodnjem delu strani pa bo vsakič predstavljena ideja za izvedbo dejavnosti v razredu.

> Veliko prostovoljnega dela ste vložili v knjigo Cvetiči klas pelina. V čem vas nagovarja usoda naših beguncev?

Junaška begunska zgodba več tisoč domoljubnih rojakov me prevzema, odkar sem prvič videla razstavo Rafaelove družbe ter poslušala predava-

Tečaj slovenščine za najstnike

Skupinska fotografija z udeleženci seminarja v Hamiltonu v Kanadi

nja in pričevanja o dogajanju v begunskih taboriščih. Da so ti ljudje v skrajno bednih razmerah iz nič ustvarili nepredstavljivo, da ob vsem, kar jih je doletelo, na fotografijah večinoma ne kažejo ne stiske ne žalosti ne obtoževanja, ampak izžarevajo optimizem, dostojanstvenost, urejenost in delavnost ... To se mi zdi nekaj nadrealističnega. Ob vsem tem je nekaj uric prostovoljnega dela znamenljivega pomena.

> Kakor je v tujini slovenski jezik svetinja, se zdi, da mu doma ne odmerjamo pravega mesta in prave nege. Se strinjate?

Besedne zveze »nega jezika« ne maram preveč. Jaz temu pravim čut, odnos do jezika. Nesmiselno bi bilo pričakovati, da bomo kar vsi enako spretni denimo v rabi ali poznavanju jezikovnih pravil. Še tisti, ki smo si za poklic izbrali delo z jezikom, moramo kakšen knjižni zapis ali veliko začetnico preveriti v priročnikih. Govorim o odnosu do jezika. Seveda me skrbi, da je vedno več takih, ki v svojem besednjaku ne znajo več najti ustrezne slovenske besede, in takih, ki v slovenščini niso več sposobni sestaviti koherentnega stavka. Žalosti me, da je vedno več takih, ki imajo do svojega jezika nemaren in podcenjujoč odnos. In, prav imate. Včasih je srečevanje s Slovenci po svetu zelo dobro spraševanje vesti glede odnosa do materinščine.

> Ali ni včasih vtis, da je celo slovenistom odveč imeti ljubeč odnos do maternega jezika?

Ja, seveda je to na nek način res. Ljubeč odnos do maternega jezika skupaj z drugimi domoljubnimi načeli pade v paket nekakšnega »nazadnjaštva«. Kdo pa hoče biti nazadnjaški? No, da ne bo pomote. Med sodelavci imam krasne ljudi, ki se ne bojijo pokazati svojega res lepega čuta do slovenščine. Tudi nekaj res mladih je med njimi. Njim želim, da čim prej najdejo službe v šolah, saj so moje veliko upanje, da bodo znali ta svoj odnos prenesti na prihodnje generacije.

> Kakšne spomine imate na svoje profesorje? Kateri vas je navdušil?

Zagotovo sem ena tistih, ki sem se največ slovenščine naučila v osnovni šoli. Rada sem imela učno snov, še bolj pa učiteljico, ki nam jo je znala podati na res zanimiv način. V tistih letih sem bila prepričana, da bom postala učiteljica matematike. Enkrat sem o tem pisala domišljijski spis, ki ga je učiteljica slovenščine glasno prebrala pred razredom, objavila v šolskem časopisu in nasploh izpostavila kot odličen primer pisanja. Ob neki priložnosti, ne spomnim se več dobro, pa me je povabila v svoj kabinet in me vprašala, če sem kdaj pomislila, da bi bila učiteljica slovenščine. Matematika da je krasna veda, ampak da ni pri-

merljiva s slovenščino. Pri slednji da ima učitelj še mnogo pomembnejše poslanstvo kot pri drugih predmetih – vzgajati mora za življenje. Ne bi rekla, da je ta dogodek vplival na mojo odločitev za študijsko in poklicno pot. Zapomnila sem si pa. In zelo dobro razumem, kaj mi je želela učiteljica takrat povedati.

> So vam kake slovenske besede posebej blizu? Katere bi podarili našim rojakom kot voščilo za božič in novo leto?

Hmm. Če sem čisto iskrena, nisem nikoli znala odgovarjati na vprašanja o najljubših knjigah, glasbi, filmih ... Ne vem, zakaj tole vprašanje mečem v isti koš. Skratka, vem, da bi izbrala slovenščino pred katerim koli drugim jezikom. Besed, ki bi mi bile kaj drugače blizu kot katere druge, pa nimam.

Dragi rojaki, vam pa kot praznično željo pošiljam vse tiste, ki vas bodo spoštovale, podpirale, tolažile, razveseljevale, grele ... Pa ne le besede! Naj bodo to dejanja in osebe okoli vas. Bog naj blagoslavlja vaša prizadevanja za ohranjanje slovenskega jezika in slovenstva nasploh – v novem letu in zmeraj.

Popravek: V pretekli številki je pri rubriki Pogovor kot avtor pomotoma napisan Zvone Štrubelj. Članek je po gradivih Radia Vatikan prispeval Zvone Podvinski. Za napako se opravičujemo. **Uredništvo**

► Ana GREGORIČ

RAFAELOVA DRUŽBA

V živi spomin

Glasbeni recitali Luka Debevc Mayerja

Slovenska skupnost v Argentini se lahko med množico pomembnih osebnosti ponaša tudi z izvrstnimi pevci prepoznavnih imen. Nekateri izmed njih so se vrnili in živijo v Sloveniji ali blizu nje, drugi pa občasno obiščejo domovino prednikov, kjer v času svojega obiska priredijo koncert ali cikel koncertov, da imamo tako tudi poslušalci v Sloveniji možnost uživati v njihovih glasovih, odlični pevski tehniki, poglobljenih interpretacijah ter bogastvu izkušenj in kultur, ki ga živijo in prinašajo s sabo.

V skupino pevcev svetovnega formata spada tudi basbaritonist Luka Debevec Mayer, ki je novembra ponovno obiskal Slovenijo in le v mesecu dni priredil 14 koncertov. Da gre za pravo koncertno turnejo po Sloveniji, priča podatek, da je obiskal skoraj vse slovenske pokrajine ter s koncertom v kapeli Katoliškega doma Sodalitas v Tinjah obiskal tudi koroške Slovence. Letošnji obisk Slovenije je zaključil z recitalom na Miklavžev večer v župnijski cerkvi sv. Urha v Bovcu.

Luka Debevec Mayer se je rodil slovenskim staršem v Buenos Airesu. Študiral je filozofijo na Katoliški univerzi Argentina in petje na akademiji Teatra Colón Instituto Superior de Arte. Nastopa na opernih odrih Teatra Colón in v drugih opernih hišah v Argentini ter po svetu, zelo dejaven in uspešen pa je tudi na koncertnem področju – sodeluje pri oratorijih in mašah, posveča se številnim glasbenim recitalom in tudi sodobni glasbi. Je prejemnik mnogih odličij, med drugim je večkrat prejel nagrado Združenja argentinskih glasbenih kritikov za najboljšega pevca Argentine.

Luka Debevec Mayer

Pogosto prihaja v Slovenijo, na kratko jo je obiskal tudi lani junija, ko je priredil tri sakralne koncerte, letos pa se je predstavil tako z glasbenimi recitali sakralnih pesmi kot s tremi koncerti posvetne glasbe, ki jih je izvedel v Volkmerjevem domu kulture na Destrniku, v viteški dvorani gradu Brežice ter v dvorani Valentina Oblaka v Preski.

V torek, 22. novembra, zvečer, na god sv. Cecilije, zavetnice glasbe, smo z Rafaelovo družbo obiskali cerkev Sv. Trojice v Ljubljani. Več kot dveurni recital z naslovom V živi spomin je za poslušalce v polni uršulinski cerkvi pomenil posebno doživetje. Luka Debevec Mayer je namreč glasbo iz različnih

stilnih obdobij povezal in prepletel s svetopisemskimi citati in odlomki iz del filozofa Milana Komarja, ki so dali recitalu meditativen značaj.

Bili smo priča glasbenemu in duhovnemu potovanju od renesanse Arcadelta pa do arije iz baročnega oratorija Mesija, preko del slovenskih skladateljev cerkvene glasbe Ignacija Hladnika in Gregorja Riharja ter do francoskih skladateljev Faura, Fauréja, Saint Saensa in Francka. Zazvenela je tudi kompozicija argentinskega pianista in organista Diega Licciardija, Dvořákova skladba s pomenljivim besedilom Goin' home (Prihod domov) in nekaj črnskih duhovnih pesmi. Recital s skladbami v kar šestih jezikih se je pričel z Ochsovo Dank sei Dir, Herr (Hvala ti, Gospod) in se zaključil z Rutterjevo The Lord bless you and keep you (Gospod naj te blagoslovi in te varuje).

Izvrstno spremljavo sijajnemu pevcu je nudil organist Diego Licciardi, ki je v vmesnih delih, poimenovanih z Adagio religioso, pokazal mojstrstvo tudi s samostojnimi nastopi, pridružila pa se mu je tudi zelo mlada nadarjena violinistka, ki obiskuje 9. razred violine.

Luka Debevec Mayer pri vsakem svojem obisku v domovino njegovih staršev očara – v tehničnem smislu s sijajno kontrolo svojega inštrumenta, ki mu omogoča pevsko svobodo in najširši možen dinamični razpon ter tudi kot šepet tiho, a jasno petje, kot so o njem že zapisali mnogi, predvsem pa z občutenimi interpretacijami, ki izražajo muzikalnost, globoko dožemanje in izvrstno podajanje vsebine in lastnih občutij poslušalcem, ki prav zato zlahka začutijo, da nastopa velik umetnik in tudi filozof, ki pozornosti ne obrača vase, temveč v dela, ki jih izvaja.

Zima, zima bela

Začela se je zima. Dan je kratek in zunaj je zelo mrzlo. Večkrat pada sneg. Otroci so zelo veseli. Lahko se smučajo, sankajo, drsajo, deskajo, kepajo, delajo sneženega moža ... Oblečejo topla oblačila. To so: kapa, šal, rokavice, bunda, plašč, škornji ...

1. Kaj je označeno na sliki?

- 1 S _ _ Ž _ _ I M _ Ž
- 2 S M _ _ _ E
- 3 P _ L _ _ E
- 4 _ A _ _ E
- 5 S N _ _ _ A D _ S _ A
- 6 D R _ _ L _ _
- 7 _ M _ Č _ R
- 8 K _ P _
- 9 _ O _ A
- 10 H _ _ B

2. Besede iz besedila razvrsti po spolu:

zima	dan	mraz	sneg	otrok	sneženi mož	oblačilo	kapa
	šal	rokavica	bunda	plašč	škorenj	kepa	
moški spol -ø		ženski spol -a		srednji spol -o/-e			

3. Kaj delajo otroci? Dopolni.

Otrok se igra.	Otroka se igra.	Otroci se igrajo.
• Peter _____ (smučati se).		
• Jerica _____ (delati) sneženega moža.		
• Maja in Špela _____ (sankati se).		
• Andrej in Nika _____ (kepata se).		
• Jon, Pika in Ana _____ (drsati se).		
• Otroci _____ (obleči) topla oblačila		

4. Kaj pa ti delaš pozimi?

---

5. Kako se imenuje predmet?

	A) nogavice Z) rokavice L) plašč
	B) bunda E) šal I) kapa
	K) sanke M) drsalke O) smučke
	R) kepa S) smreka A) snežinka

V kvadratke prepisi črke pravih odgovorov. Kateri letni čas je zdaj?

--	--	--	--

6. Ali poznate besede?

Kako se imenuje žičnica s sedeži, ki nas navadno pelje na vrh gore?

- a) sedežna žičnica
- b) sedežnica
- c) sedežnik

Kako se imenuje zimski šport, pri katerem športniki izvajajo piruete, skoke, korake in drugo koreografijo z drsalkami na ledu?

- a) drsalni ples
- b) hitrostno drsanje
- c) umetnostno drsanje

Kako se imenuje del smučarske opreme, s katerim se zavaruje glava?

- a) čelada
- b) naglavnik
- c) kučma

Kako se še drugače reče vodnemu, shojenemu snegu oziroma snežni brozgi?

- a) krplje
- b) plundra
- c) metož

7. Kako se nadaljuje pogovor?

Če spomladi grmi ...

- a) se kmet zelo boji.
- b) vetrovi hudo brijejo.
- c) se zima ponovi.

Prvi teden huda zima,

- a) letina dobra gotovo sledi.
- b) osem tednov ne odkima.
- c) tako bo še leto dan.

REŠITVE

1. 1 sneženi mož, 2 smučke, 3 palice, 4 sanke, 5 snežna deska, 6 drsalke, 7 smučar, 8 kepa, 9 gora, 10 hrib

2. moški spol: dan, mraz, sneg, otrok, sneženi mož, šal, plašč, škorenj

ženski spol: zima, kapa, rokavica, bunda, kepa srednji spol: oblačilo

3. Peter se smuča. / Jerica dela sneženega moža. / Maja in Špela se sankata. / Andrej in Nika se kepata. / Jon, Pika in Ana se drsajo. / Otroci oblečejo topla oblačila.

5. ZIMA

6. sedežnica, umetnostno drsanje, čelada, plundra

7. Če spomladi grmi, se zima ponovi. / Prvi teden huda zima, osem tednov ne odkima.

Igra za učenje jezika: KAČA

Igra je primerna za začetno učenje jezika, pri njej lahko sodeluje neomejeno število oseb.

Cilj igre: ponavljanje besedišča, pravopis

Na začetku igre lahko določimo tematsko področje igre, lahko pa gre za splošno ponavljanje poznanih slovenskih besed. Prvo besedo na tablo napiše učitelj, nato pa sodelujoči drug za drugim dodajajo besede, tako da nastaja nekakšna besedna kača. Vsaka nova beseda se mora začeti na končni zlog prejšnje besede. Priporočljivo je, da vsak sodelujoči uporablja pisalo drugačne barve.

Primer: **DRSALKEPALICESTABLADJABOLKO ...** (drsalke→kepa→palice→cesta→tabla→ladja→jabolko ...)

Premisleki

Ekonomist dr. Matej Lahovnik za Nova24TV o dela prostem 2. januarju

Obrazložitev Cerarjeve stranke SMC je seveda nesmiselna in je odraz podcenjevanja zdrave kmečke pameti. Dodaten plačani dela prost dan pomeni za podjetja predvsem dodaten strošek, hkrati pa se zaradi dodatnega prostega dneva produktivnost seveda ne bo kar tako sama po sebi povečala.

Za marsikaterega zaposlenega bo po dveh letih Cerarjeve vlade to pač prvi ukrep, ki ga bo občutil kot pozitivno spremembo. Seveda pa bo tudi ta ukrep dodatno obremenil gospodarstvo. Zato bo zanimivo videti, kakšna bo reakcija obrtno-podjetniške in gospodarske zbornice, ki jima je Cerarjeva vlada obljubila, da bo s sistemskimi ukrepi povečevala konkurenčnost gospodarstva!

Ustavni sodnik dr. Mitja Deisinger v Demokraciji o povojnih pomorih, zamejstvu in diaspori

To je res težko vprašanje. Sedaj se odkrivajo drugo za drugim. To so take številke, da človeka prizadene. Upam, da se bodo na human in pieteten način odkrila vsa morišča. Človeka kar srce zaboli, ko veš, da v Sloveniji živimo na kosteh, kar najbrž sprošča tudi negativno energijo. Zagotoviti je treba tudi pieteten odnos do svojcev teh žrtev, moderne metode DNK to omogočajo. Vsako kost bi bilo treba zavarovati na ta način in najti tudi svojece, da vedo, kje so pokopani njihovi predniki. Premalo se zavedamo pobitih in tistih, ki so morali oditi v tujino in ki so nam jih odrezali, kot so nam Trst, Koroško. Upam, da ne bomo z arbitražnim spora-

na univerzi Harvard, ddr. Klemen Jaklič. V obrazložitvi je povedal, da gre pri njegovi kandidaturi za »nastavljanje ogledala«. Nedavno so ga namreč izigrali člani vladajoče koalicije, ki so ga izločili kot kandidata za sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice.

Novice

SKLEP SVETEGA LETA USMILJENJA. 20. novembra,

na praznik Jezusa Kristusa, Kralja veseljstva, se je izteklo izredno sveto leto usmiljenja, ki je v središče postavilo vero, Cerkev pa spomnilo, da je poklicana biti znamenje in pričevanje usmiljenja v vseh vidikih svojega pastoralnega življenja. V stolnicah in cerkvah po svetu so na ta dan (ali že prej) potekale slovesnosti zapiranja svetih vrat. Nadškof Stanislav Zore je pri tem obredu v ljubljanski stolnici poudaril, da moramo biti še naprej »usmiljeni do vsakega človeka, ki ga pot prinese do nas. Srce, ki ostaja odprto za usmiljenje, naj bo sad tega svetega leta. Če bomo živeli usmiljenje tudi v naši najožji okolici, lastni družini, celo v svojem srcu, ne bo nikogar, ki bi bil prezrt, zapostavljen, zasmehovan, ki bi ga doživljali kot *nevrednega*.« Znak (logo) svetega leta je izdelal p. Marko Ivan Rupnik.

DDR. KLEMEN JAKLIČ DAL SOGLASJE ZA KANDIDATURO NA MESTO USTAVNEGA SODNIKA. Med 23 prijavljenimi za 4 prosta mesta ustavnih sodnikov je tudi pravnik ter predavatelj prava in etike

zomom prizadeti. Vedno nastradamo pri mednarodnih zadevah. Spominjati se moramo tudi živih ljudi v zamejstvu in diaspori. Približno pol milijona je teh ljudi slovenskega rodu. To je četrtnina našega naroda. Preseči bi morali sovražen odnos do njih. Smo en narod in bi morali tako tudi delovati. V Argentini govori slovensko že peta generacija. Slovenci po svetu so uspešni ljudje.

Pravnik ddr. Klemen Jaklič na Siolu o velikanskem pomenu pravne države za doseganje blaginje.

Če izobraževalni sistem pomeni 36-odstotni delež neotipljivega bogastva in denarna vračila izseljenih delavcev v matično domovino (tako imenovana remittances) sedem odstotkov, kar 57 odstotkov bogastva pade na pleča pravne države. Ta odstotek pa je za naše razmere najbrž treba še povečati na račun deleža denarnih vračil izseljenih delavcev, ki je v slovenskem primeru zanemarljiv. /.../

Dolgoročno bo s tako strateško usmerjenimi in prodornimi pristopi težko tekmovali, a to obenem pomeni tudi, da Slovenija nima več časa stopicati na mestu in si domišljati, da je urejena pravna država. To bi bilo podobno kot biti zadovoljen z odstotkom ali dvema gospodarske rasti, medtem ko bi ga preostale države dosegale v dvomestnih številkah.

Izboljšanje slovenske pravne države je številka ena na seznamu prioritet našega naroda ali pa bomo vse več tekmečem gledali v hrbet, dokler nam tam v daljavi nekje ne izginejo iz vidnega polja, mi pa naposled kot narod skupaj s svojo državo. Iskati krivce takrat bo prepozno.

Seveda je k resnični vzpostavitvi in izboljšanju pravne države treba pristopiti sistematično in sinergijsko. Prek številnih in resnih pravosodnih reform od spodaj navzgor, hkrati prek intenzivne gradnje

temeljne ustavnosodne judikature od zgoraj navzdol, nato pa še od strani in od znotraj, na primer pri dovolj kakovostni personalni sestavi nosilcev, brez katerih tudi ni pravne države.

Publicistka Mojca Magdič Belc na Časniku o teorija spola kot nevidni vojni za otrokovo dušo

Če vam, staršem, ni treba iti na ulice zaradi seksualizacije otrok znotraj ure spolne vzgoje in če vaš otrok še ne dvomi v svoj spol, to vseeno ne pomeni, da ne smete biti čuječi. Po naših slovenskih šolah se že nekaj časa berejo knjige o spremembi spola (knjiga Ime mi je Damjan); v prvem razredu o istospolnih »družinah« (knjiga In s Tango smo trije); znotraj zdravstvene vzgoje igranje igre vlog (strokovni delavec sili učence, naj se nekdo vživi v vlogo očeta, drugi pa v sina geja); v okviru kulturnega dneva obvezen ogled prikritega lezbičnega filma iz leta 1991 (film Ocvrti zeleni paradižniki). To je samo nekaj primerov. Ne pozabite, da po šolah hodijo aktivisti Amnesty International, feministične organizacije (Ženska svetovalnica), LGBT-organizacije, razna nevladna društva, ki propagirajo »nebinarne spolne identitete« (Zavod TransAkcija) ipd. Ti ponujajo izobraževanje o »človekovih pravicah«, »proti homofobiji, transfobiji in stereotipom«, »proti nasilju nad ženskami«, »o enakosti med spoloma«, »sprejemanju drugačnih« in podobno.

Rezultat psevdonočnosti o spolu in spolnosti, ki se skrivajo pod zgoraj naštetimi predmeti/programi, je takšen: otroke naredi nestrpne do zagovornikov zakonske zveze med moškim in žensko, nestrpne do potrebe/pravice otroka do mame in očeta in nestrpne do sprejemanja biološkega spola kot edinega merila za spolno identiteto. Kajti takšen način vzgoje otrokom ne omogoča kritičnega razmišljanja, ampak jih sili, sledijo teorijam, ki so jih zapisale feministke v 70-ih in 90-ih.

ZAMRZNITEV ZDRAVNIŠKE STAVKE. Splošna stavka zdravnikov in zobozdravnikov, ki se je začela 8. novembra, je bila 22. novembra za dva meseca zamrznjena, tako da delo v zdravstvenih ustanovah od takrat poteka nemoteno. Zdravniki imajo sicer dve stavkovni zahtevi: sprejem standardov in normativov za zdravnike, ki so že opredeljeni v Modri knjižici, in ponovna postopna vzpostavitev razmerja ena proti tri med povprečno slovensko plačo in povprečno plačo zdravnika.

BO 2. JANUAR PONOVO DELA PROST DAN? Poslanska skupina SMC-ja je pred kratkim predlagala, da bi že z letom 2017 znova uvedli 2. januar kot dela prost dan, kot je veljalo do leta 2012. Obstaja velika verjetnost, da se bo to res zgodilo, saj so po razpravi in odločitvi na kolegiju predsednika državnega zbora prazniku izrekle podporo stranke SMC, ZL, Desus in SD. Gospodarstveniki in v sindikatih javnega sektorja nad predlogom niso navdušeni, medtem ko se ga javnost veseli.

JUBILEJNI NIKODEMOVI VEČERI. V Ljubljani so potekali od 14. do 24. novembra, v Mariboru pa od 14. do 17. novembra. V obeh mestih so obeležili okrogli obletnici Nikodemovih večerov – v prestolnici 50. obletnico, v Mariboru 10 let manj. Vsebinsko so bili pogovorni večeri za študente in izobražence posvečeni papeževi apostolski spodbudi *Radost ljubezni*. V ospredje so postavili družino, ki tudi dandanes predstavlja ideal in vrednoto. Gostje so med drugim spregovorili o radosti oziroma realnosti ljubezni v zakonskem in družinskem življenju, o priložnostih in pasteh, ki jih na področju vzgoje in spolnosti prinaša digitalna doba, in o tem, kaj je evangelij družine in kako ga danes živeti in oznanjati.

32. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM (SKS) V CANKARJEVEM DOMU. Na otvoritvi knjižnega sejma so podelili Schwentnerjevo nagrado za pomemben prispevek k slovenskemu založništvu in knjigotrstvu, ki jo je prejel založnik, urednik in znanstvenik Lojze Gostiša. Letos je knjižni sejem pozornost namenil Italiji, zato so na različnih sejmskih dogodkih poleg domačih avtorjev sodelovali tudi italijanski literati in gostje. Ob zaključku sejma so razglasili še knjigo leta 2016. Prejemnica te nagrade je postala knjiga *Slovenski klasiki 1* avtorja Boštjana Gorenca – Pižame.

Gniloba

► Stane GRANDA

Bolj se umika čas ustanovitve samostojne Slovenije, več vemo, kako gnila je bila komunistična. To stanje je izjemno, zato moramo biti nad vsakim napredkom, tudi majhnim, zadovoljni. Koliko časa nismo smeli govoriti o pobojih! Sedaj ne samo govorimo, pišemo, ampak celo vidimo na televiziji, kako izkopavajo pomorjene in jih pokopavajo. Leto 2016 se bo v tem pogledu zapisalo v zgodovino. Pokopali so onih 800, ki so bili pred leti iznešeni iz rova sv. Barbare pri Laškem in tam ekshumirali še 625 trupel, na drugih moriščih še približno 500, na 45 moriščih so potrdili obstoj žrtev, označili 66 grobnih polj na 50 moriščih in grobiščih. Vseh je preko 600. Komunisti, ki so v slovenskih vladah to onemogočali, se trudijo naprej. Zadnji njihov manever je bil, da so pokojniki Hrvati, ki nimajo pravice do dostojnega pokopa. Potrjujejo, da ne gre za žrtve vojne in kolaboracije, ampak komunistične revolucije. Posledično priznavajo krivdo.

O gnivosti sodstva smo že večkrat poročali. Ključni greh še vedno obstaja: na stotisoče zločinov, zločincev pa ni!

Trenutno je na udaru javnosti zdravstvo. Razmere v njem že dolgo niso skrivnost. Več je sistematike pri njihovem razkrivanju. Zdravniška stavka, ki je to sprožila, po njih je Slovenija prva v Evropi, zakriva bistvo.

”

Gnojne rane na telesu so trdovratne, v družbenem tkivu pa spominjajo na rakaste. Zato se slovenska osamosvojitvev tako počasi razvija v smer, ki smo jo pričakovali.

Seveda so med zdravniki dobri in slabi, več poštenih kot koruptivnih. Vendar problem ni pri njih, ampak pri nakupu zdravstvene opreme, medicinskih pripomočkov in zdravil, ki jih bolnice plačujejo nekajkrat dražje kot v sosednjih državah. Velike provizije pobirajo ljudje, ki ne morejo zatajiti povezav ali pa kar službe pri UDB-i. Izkoriščajo stisko bolnikov,

željo po življenju ... Od vsot, ki jih ljudje zberejo za nakup opreme, pobirajo provizije. Če so zdravniške plače še nekakšne, so drugega osebja mizerne! Nemorala brez primere v slovenski zgodovini. Najbolj pretresljivo pa je, da jih zaradi tega ni nič sram. Prepričani so, da jim mastni zaslužki pripadajo zaradi preteklosti, da jim tako pravico daje kapitalizem, ki smo ga vpeljali namesto nekdanjega komunizma. Za njih je kapitalizem kraja. Tudi v tem primeru razgaljajo svoje vladanje, ki je, dokler je imela komu in kaj, kradlo bogatim, nato pa komurkoli. Nič jih ni bilo sram, če so bili med njimi reveži. Ni slučaj, nenazadnje to razkriva tudi Kuba po Castrovi smrti, da so v komunizmu najbolj izkoriščali delavce, da je v teh državah največ revščine. Tudi zato ob evropskem zlomu komunizma ni v njegovo obrambo dvignil roke noben delavec!

Zastavlja se vprašanje, zakaj nekateri še vedno zagovarjajo komunizem in zakaj vse skupaj toliko časa traja. Na prvo vprašanje odgovarjamo, da so bili pripadniki politične policije najbolj številčna služba v komunističnih državah. V vsaki večstanovanjski hiši so imeli enega ali več »poverjenikov«. Raje več, da so se tudi oni medsebojno nadzirali in ovajali. Koristi od tega so bile zelo različne: denar, boljše službe, dinarski nakupi opreme, ki je bila naprodaj samo za devize ... Držali so jih tudi z obljubami, kaj bodo še dobili, če bodo »pridni«. S padcem komunizma se je to sesulo, smetano so pobrali »šefi«. Večina od njih je bila slabo in enostransko izobrazena. Niso vedeli, kaj se dogaja v tujini. Oblast jim je barvala oči s podatki o napredku v lastni državi, prikivala resnice o čedalje večjem zaostajanju za sosednjimi! Strašila jih je s sovražniki in mnogi se še danes stresejo ob besedici NATO. Nenazadnje so se številni udbovci infiltrirali v nove demokratične stranke, jih zlorabljali za svoje cilje, nato pa sesuli. Klasičen primer je SLS, ki ni niti v parlamentu. Zato tudi tako sovražijo Janšo, ki jim še edini meša načrte in karte.

Gnojne rane na telesu so trdovratne, v družbenem tkivu pa spominjajo na rakaste. Zato se slovenska osamosvojitvev tako počasi razvija v smer, ki smo jo pričakovali.

65 LET MALEGA SEMENIŠČA IN 25 LET ŠKOFIJSKE GIMNAZIJE VIPAVA. To dvojno praznovanje so v Vipavi obeležili s sveto mašo in slavnostno akademijo z naslovom *25+@srčnih*. Praznovanja se je udeležil tudi predsednik države Borut Pahor, ki je ravnatelju gimnazije, Vladimirju Anželu, izročil slovensko zastavo.

PLEČNIKOVO LETO 2017. Naš znameniti arhitekt Jože Plečnik je umrl 7. januarja 1957 in ob njegovi 60-letnici smrti se je Zavod za varstvo kulturne dediščine odločil, da mu posveti celotno leto 2017 in v ospredje postavi predvsem njegovo dediščino. Tej obletnici smo posebno pozornost namenili tudi v uredništvu *Naše luči*, in sicer s fotografijo Plečnikove cerkve sv. Mihaela na Barju in njegovim citatom na koledarju za leto 2017.

ŠPORT

ŠPORTNO PLEZANJE. Na mladinskem svetovnem prvenstvu na Kitajskem so slovenske plezalke naravnost blestele: v kadetski konkurenci do 18 let je naslov mladinske svetovne prvakinje v težavnosti ubranila Janja Garnbret (tudi aktualna članska svetovna prvakinja), srebrno medaljo je osvojila Mia Kramp, bronasto pa Vita Lukan. Janja Garnbret je na istem prvenstvu vso konkurenco ugnala tudi v balvanskem plezanju.

Janja Garnbret in Domen Škofic, zmagovalca svetovnega pokala v plezanju, foto: www.rtvsl.si

Na zaključni tekmi za svetovni pokal v težavnostnem plezanju v članski konkurenci, ki se je odvila v Kranju, si je Janja Garnbret pripeljala 3., Domen Škofic pa 2. mesto. Oba sta postala zmagovalca skupnega seštevka v težavnosti (Janja tudi v kombinaciji), kar je največji uspeh za slovensko športno plezanje do sedaj. Škofic je postal sploh prvi Slovenec s skupno zmago, medtem ko sta v ženski konkurenci pred 17-letno Garnbretovo skupni seštevki že osvojili Maja Vidmar in Mina Markovič.

NOGOMET. Slovenski nogometaši so gostovali na Malti in jo na kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo leta 2018 v Rusiji premagali z 1 : 0. Na prijateljski tekmi s Poljsko pa se je naša reprezentanca razšla z neodločnim izidom 1 : 1.

Nogometni vratar Jan Oblak je bil deležen novega priznanja. Po mnenju spletnega nogometnega portala *goal.com* je namreč 2. vratar na svetu, pred njim je le Italijan Gianluigi Buffon.

KOŠARKA. Slovenska ženska košarkarska reprezentanca je spisala nov mejnik: uvrstila se je med 16 najboljših ekip v Evropi in si tako prvič, odkar je Slovenija samostojna, priborila nastop na evropskem prvenstvu, ki bo junija 2017 na Češkem.

SMUČANJE. Na uvodnih dveh smukih v Lake Louisu je obakrat premagala vso konkurenco naša 29-letna smučarka Ilka Štuhec. Zanj sta bili to nasploh prvi zmagi v svetovnem pokalu. Na uvodnem superveleslalomu je bila zopet blizu stopničk, tekmo je namreč zaključila na 5. mestu, slavila je Švicarka Lara Gut. Smučarka Ana Drev je na veleslalomski tekmi v Killingtonu zasedla 6. mesto.

Smučarka Ilka Štuhec, foto: AP Pictures

Na uvodnem smuku v Val d'Iseru je slavil Norvežan Kjetil Jansrud, Boštjan Kline pa je tekmo zaključil na 4. mestu. Le mesto slabše se je naš smučar uvrstil na uvodni tekmi superveleslaloma, kjer so ga od zmagovalnega odra ločile picle 4 stotinke sekunde.

SMUČARSKI SKOKI. Na uvodni tekmi nove sezone v Ruki si je 17-letni Domen Prevc prvič v karieri priskočil zmago, njegov starejši brat Peter je končal na 3. mestu. Do točk svetovnega pokala je prišel še Jurij Tepeš s 23. mestom. Na posamični tekmi v Klingenthalu je mladi Domen Prevc z dvema skokoma prek 140 m ponovno pometel z vso konkurenco. Jurij Tepeš je osvojil 17., Peter Prevc pa 22. mesto.

V ženski konkurenci je na uvodni tekmi v norveškem Lillehammerju močno slavila Japonka Sara Takanaši, naša smučarska skakalka Maja Vtič je bila 5., Ema Klinec pa 10.

Najlepše obdobje gotskega kiparstva

Obdobje gotike v Sloveniji je poleg tega, da mnogo spomenikov poseduje umetniško kakovost, prav tako obrtniško krasilno, vsebinsko poučno in versko spodbudno. Časovno pa zavzema okroglo tristo let umetniškega ustvarjanja; to je od srede 13. do druge četrtine 16. stoletja. Največ kiparskih del je nastajalo v kamnu in lesu. Poleg tega je za to obdobje značilno, da so se v kiparskem ustvarjanju menjavali različni slogi, katerih vpliv je prihajal iz sosednjih dežel in se je širil preko potujočih kiparskih delavnic. Predvsem v 14. stol. so se pojavile številne lokalne delavnice, posamezni kipi pa pričajo o slogovnih vplivih iz srednjeevropskih središč. Tako se je okoli leta 1400 močnejše izrazil češki vpliv, ki naznanja razcvet mednarodne gotike, zelo elegantnega kiparskega stila, imenovanega tudi *mehki* ali *lepi slog*.

Gotika je tudi čas, ko »dobijo« slikarji, kiparji in arhitekti imena. Ena izmed najbolj cenjenih arhitekturnih in kiparskih družin so bili Parlerji iz Prage, prisotnost kroga njihovih naslednikov pa prepoznamo tudi pri nas. Kot najizrazitejši spomenik parlerjanske stavbne plastike so tako imenovane »parlerjanske maske«, ki jih najdemo v cerkvi sv. Martina v Hajdini pri Ptujju. Izklesane so v konzolah in v kapitelih služnikov. Gre za domiselno oblikovane fantastične spake s poglobljeno okroglimi očmi, širokimi nosovi, velikimi gobci in ušesi ter zelo poraščene z gostimi kodri, ki so na koncu zavihani v polzaste zavitke. Simbolika teh grotesknih mask ni do konca pojasnjena. Očitno gre le za dekorativni element, saj je tak v drugi polovici 14. stol. in v pr-

vi polovici 15. stol. podoben ponavljajoči se motiv mask prisoten tudi v praški stolnici.

Sicer pa so iz tega časa znana in kakovostna dela *ptujskogorske delavnice*, ki je obvladala elegantne drže figur, značilno mehko gubanje draperije ter milino in prefinjenost njihovega obraznega izraza. Izrazito *mehkega* ali *lepega* sloga je kip sv. *Jakoba*, ki danes stoji na konzoli v Marijini cerkvi na Ptujski Gori. Pokrit je z značilnim širokokrajnim klobukom s školjko. Stoji v močnem kontrapostu, podprt in na t. i. »češko koleno« desne noge in s telesno držo izraža rahlo S-linijo. Na njegovem oblačilu izstopajo značilne široko speljane gube, ki pod pasom plavajo od ene strani na drugo. Naslednji cenjeni izdelek te delavnice je *Lepa Madona*. Zaradi odlomljenih rok in manjkajočega majhnega Jezuščka je njena podoba okrnjena. Izdelana je kot elegantna dama, njeno zadržanost in milo vzvišenost beremo z nežnega, polnoličnega obraza, ki ga ovija v medaljon zaprta zlata oglavnica. Sloko telo se skriva pod bogato nagubanim plaščem, kjer izbočeno koleno desne noge kaže, da jo je naš pogled ujel v trenutku, ko se bo premaknila in stopila naprej. Z vsemi značilnostmi je blizu nekaterim kipom iz Velike Nedelje, vzore pa je treba ponovno iskati v češkem krogu.

Sv. Barbara in sv. Katarina (sedaj v Ptujskem pokrajinskem muzeju) iz iste delavnice sta svetnici, ki sta zavzemali prostor v stranskih prekatih večdelnega večjega, verjetno Marijinega oltarja. Obe imata značilno visoko čelo, ozke obrvi, našobljene ustnice in rožnata lica. občutek za ravnotežje se kaže v protuteži, ki jo ustvarjajo Barbarin stolp, Katarinino kolo, njun pogled ter nagnjenost naprej. Obe pa ponazarjata lepotni ideal svojega časa. *Rožnovenski oltar* (prvotno oltar sv. Andreja) je v celoti ohranjen oltarni nastavek iz kamna s tremi »prostorji« in predelo, kjer sta upodobljena klečeča donatorja (iz rodbine Stubenberg). V sredini je sedeča Mati božja z detetom, ob straneh pa sta sv. Andrej in sv. Katarina. »*Celjski oltar*«, oltarni baldahin nekdanjega Marijinega oltarja sredi cerkve, v preteklosti prenesen iz cerkve, je zdaj v južni apsidi. Gre za odlično malo arhitekturo s štirimi figuralnimi

Oltar Rožnovenske Matere božje

kapiteli, ki predstavljajo fantazijske skupke človeških postav in stiliziranih obrazov.

V čem je torej čar kipov in kiparskih elementov »mehkega« ali »lepega« sloga? S svojo sanjavo, nežno lepoto, s telesi, ovitimi v mehke gube oblačil, z rokami, ki nakazujejo nameravani gib in svoje atribute skoraj skrivajo. So skoraj uresničitev najodločnejšega duha, ki ga je prispevalo gotosko kiparstvo. So hkrati resničnost in slepilo, so posnetek živega človeka in njegova idealizirana dopolnitev. Sprašujemo se, ali gre za prenos globokih religioznih čustev v otipljivo, skorajda svetno podobo ali gre predvsem za poduhovljenost, ki raste iz globokega izkustva o realnosti. Tudi če se ustavimo ob tem ali onem detajlu, ostaja vse zaznamovano z dvojnostjo, z nasprotjem: npr. napol priprte ustnice sv. Jakoba so pripravljene, da izpovedo tisto, kar vre v njegovi notranjosti, in vendar je tudi to podoba kontrastne razpetosti med strastjo in tišino. Mnoge postave z upognjenim kolonom in izrazito usločenostjo trupa pripovedujejo, da jih je kiparjevo dleto ujelo v trenutku, ko so ravno hotele stopiti v nov korak; stojijo in vendar se nam dozdeva, da se gibljejo. Še en dokaz, kako čudovita je lahko gotika, ko jo bolje spoznamo!

Sv. Barbara in sv. Katarina

Parlerjanska maska iz Hajdine

Sv. Jakob

Celjski oltar na Ptujski Gori

Lepa Madona

 ANGLIJA

LONDON

Bomo že na koncu meseca decembra tega leta 2016 ali celo na začetku januarja 2017, ko bodo bralci Naše luči v Angliji prebirali te vrstice – vseeno se mi zdi potrebno omeniti, da smo se pri slovenski sv. maši v kapeli »Našega doma« v Londonu, na drugo nedeljo v mesecu novembru (13. novembra), predvsem spominjali godovnega dne našega dobrega londonskega rojaka, pokojnega Stanka Bolčine in druge obletnice smrti Srečka Tušarja ter vseh naših rajnih rojakov, bratov in sester, ki so odšli v večnost v tej deželi njihovega izseljenstva. Tudi tukaj, v tej otoški deželi, se ob vsakoletni spominski slovesnosti na drugo novembrsko nedeljo spominjajo svojih rajnih Britancev, posebno tistih, ki so padli za svojo domovino v obeh svetovnih vojnah in v vojnah po njih.

Adventni čas in novo cerkveno leto smo začeli na 1. adventno nedeljo, 27. novembra, s slovenskim bogoslužjem v kapeli »Našega doma«. Sveto mašo je daroval župnik S. Cikanek.

Tokrat je londonski slovenski župnik že pred prvo adventno nedeljo razposlal svoja Bogoslužna sporočila za advent in božič 2016 skupaj

s stenskimi koledarji tednika Družine, ki jih vsako leto pošlje skupaj z župnijskimi sporočili na kakih 200 naslovov naših rojakov, ki žive na britanskem otoku. Ljudje so za koledar vedno hvaležni. Bogoslužna sporočila so tiskana na štirih straneh v A3-formatu. To se pravi dvakrat A4-format. Prva stran je vedno posvečena adventu. Na drugi strani je spored sv. maš (kar pomeni tudi naših srečanj) in adventna meditacija. Na tretji strani je tokrat predstavitev božične noči v sliki in besedi pisatelja F. S. Finžgarja z naslovom: »Sveta noč«. Na koncu strani pa je pesem *Sveta noč* Otona Župančiča. Na četrti strani je pod naslovom božič – praznik Gospodovega rojstva predstavljen sveti večer. Na koncu pa še božična pesem: »Zvezde svetlo sevajo«. Stran se zaključuje še s prazničnim voščilom rojakom na britanskem otoku ter vsem, ki žive v domovini in po svetu.

Prof. dr. Ljubo Sirc, prejemnik visokega britanskega odličja CBE, je 1. decembra 2016, v svojem 96. letu, odšel v večnost.

Nadvse ugledni britanski Slovenec, upokojeni univerzitetni profesor, ustanovitelj in predstojnik svetovno znanega londonskega inštituta CRCE, prejemnik visokega

odlikovanja in priznanja Združenega kraljestva CBE (komtur viteškega reda), ki mu ga je za njegovo življenjsko delo, že pred 16 leti, podelila kraljica Elizabeta II., **profesor dr. Ljubo Franjo Sirc**, je 1. decembra 2016 v starosti 96 let odšel v večnost.

Omenjeno visoko britansko odlikovanje CBE (Commander of British Empire) je naš prijatelj in dolgoletni naročnik Naše luči prejel za svoje življenjsko delo na področju ekonomije. V letih po padcu berlinskega zidu pa za svetovanje in pomoč Srednji in Vzhodni Evropi pri utrjevanju demokracije v deželah, ki so se osvobodile komunističnega totalitarnega režima, katerega kritik je bil. Profesor dr. Ljubo Sirc je npr. za komunistično Jugoslavijo »do pike natančno napovedal razpad samoupravnega socializma« (Rado Pezdir - ekonomist v Reporterju, 24. maja 2010, ob Ljubovi 90-letnici).

Sožaljem, ki jih družina nam vsem dragega profesorja dr. Ljuba prejema ob njegovem odhodu v več-

Britanski Slovenci želimo vsem rojakom doma in po svetu blagoslovljen božič in božjega blagoslova polno novo Gospodovo leto 2017, ki je pred nami.

Prof. dr. Ljubo Sirc
(foto: Tamino Petelinšek)

nost od vseh, se pridružujemo predvsem mi, slovenski rojaki na britanskem otoku, ki smo se vedno iz srca veselili profesorjevih velikih življenjskih dosežkov, čudovitih uspehov na področju ekonomskih znanosti in ne nazadnje visokega naslova viteškega reda, ki mu ga je podelila dežela našega izseljenstva ter Sirčevim v imenu slovenske katoliške misije in v imenu naše katoliške skupnosti v Veliki Britaniji izrekamo iskreno sožalje.

Bog naj Vam da večni mir in pokoj, dragi nam gospod profesor doktor Ljubo Sirc, in večna luč naj Vam svetli! Spominjali se Vas bomo v naših molitvah. S. Cikanek, župnik

 BENELUKS

Vmesecu decembru smo se v slovenskih skupnostih v Beneluxu redno srečevali in se skupaj duhovno pripravljali na božične praznike. Prvo adventno svečo smo prižgali 27. novembra v Bruslju, drugo smo v soboto, 3. decembra 2016, prižgali v Haagu, v nedeljo, 4. decembra, pa dopoldne še v Monsu in popoldne v Bruslju. V Haagu in Bruslju sta bili sveti maši združeni s prihodom sv. Miklavža. Tretja adventna sveča je v soboto, 10. decembra, zagorela v Parizu, kjer je bilo tudi miklavževanje. O tem dogodku bomo poročali v naslednji številki Naše luči v poročilu za Pariz. Četrta adventna sveča je v soboto, 17. decembra, zagorela v Luksemburgu, v nedeljo, 18. decembra, pa v kapeli Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju, kjer smo z otroki in starši pripravili jaslice. Advent je bil za vse naše skupnosti čas poglobljene duhovne priprave na božič.

Srečanje v Haagu. V soboto, 3. decembra, je v mladinskem centru Don Bosco, prav blizu cerkve sv. Bonifacija, kjer se redno srečujemo,

potekal kuharski tečaj za otroke. Dan smo sklenili s slovensko mašo ob 16.30. Zaustavili smo se ob bogati vsebini adventnega venca, pomenovali smo štiri adventne sveče: Prva nosi ime po preroku Izaiju, ki je napovedoval Odrašenikov prihod, drugi smo dali ime Biblija ali Sveto pismo, ki je knjiga pričakovanja Jezusovega prvega prihoda v Betlehemu in njegovega ponovnega prihoda ob koncu časov, tretja nosi ime po Mariji, Jezusovi materi, četrta pa po Janezu Krstniku, ki je Jezusu pripravljala pot. Po maši smo zapeli Miklavževo pesem, otroke so razveselila darila, ki jih je sv. Miklavž namenil slovenskim otrokom.

Slovesnost v Monsu in Miklavžev večer v Bruslju. V nedeljo, 4. decembra, so nas obiskali gostje iz Slovenije, ženski pevski zbor Večernica in dramsko pevska skupina Zarja iz Ajdovščine. Že v zgodnjih urah nedeljskega dne smo se z avtobusom odpeljali v Jemappes, manjši kraj blizu Monsa, kjer smo ob 9.30 imeli sveto mašo na drugo adventno nedeljo. Pri maši je ad-

ventne pesmi prepeval zbor Večernica. Po maši je sledil krajši koncert, ki sta ga oblikovala zbor Večernica in skupina Zarja. Iz obrazov udeležencev srečanja smo lahko razbrali, kako globoko seže slovenska pesem. Naša pastoralna sodelavka

Bernardette Gorjup je s pomočjo pastoralne ekipe v Monsu poiskala dvorano, kjer so nas pogostili najprej s kavo in pecivom, nato pa še z dobrim kosilom. Bilo je veselo in sproščeno. Za slovensko vzdušje je poskrbel francosko govoreči Belgi-

Utrinek iz Haaga – slovenska maša in obdaritev sv. Miklavža

jec Laurent Africano, ki je zaljubljen v frajtonarico in v slovenske viže na harmoniki, s svojo kitaro ga je spremljal župnik Zvone. Po kosilu so se gostje sprehodili po Monsu, ob štirih popoldne pa smo jih pričakovali na miklavževanju v Bruslju.

V kapeli Slovenskega pastoralnega centra smo ob 16. uri imeli najprej družinsko mašo, s petjem je sodeloval zbor Večernica pod dirigentsko palico Mirana Rustje. Kapela se je do zadnjega kotička napolnila z okrog 50 otroki in njihovimi starši. Po maši je dramsko pevka skupina Zarja pripravila Miklavžev prizor, kateremu so otroci z zanimanjem sledili. Slovesno in prepričano smo nato zapeli Miklavževo pesem, ki je lani nastala v Bruslju. Prišel je težko pričakovani dobri mož, sv. Miklavž, v spremstvu dveh angelov. Nekateri od otrok so nastopili z glasbenimi točkami. Svetemu Miklavžu

so hoteli pokazati, kaj vse znajo. Nato je sledilo obdarovanje, od najmlajših do že malo večjih otrok. Miklavžev večer smo sklenili v spodnjih prostorih SPC, kjer je bila pogostitev

za vse. Počasi bo potrebno razširiti kapelo, so komentirali nekateri. Bog daj, da bi z obnovo kmalu začeli, takrat bomo dobili tudi novo in bolj prostorno kapelo in dvorano. To že-

ljo sem sv. Miklavžu šepnil v uho, ko je odhajal. Nasmejal se je in obljubil, da bo posređoval za nas.

dr. Zvone Štrubelj

Nasmeh pričakovanja na adventnem praznovanju v Monsu

Zbor Večernica v cerkvi sv. Martina v Jemappesu pri Monsu

Marcel in Patrik sta sv. Miklavžu zaigrala v duetu.

Najmlajša Eliza se je razveselila Miklavževega darila.

FRANCIJA

FREYMING-MERLEBACH

25. september 2016, romanje v Einsiedeln.

Malo z zamudo se oglašam o romarskem potovanju slovenske katoliške misije Freyming-Merlebach, ki smo ga doživeli 23. septembra 2016 v Einsiedelnu v Švici.

V nedeljo zjutraj v zgodnjih urah smo se odpeljali iz Merlebacha na romanje. Nekaterim je bilo to Marijino svetišče že znano, nekateri so še odkrivali ta Marijin biser. Pred nami je bila približno 400 km dolga pot. Odpeljali smo se še ponoči in megla je preplavljala naravo. Toda predno smo prišli na cilj romanja v Einsiedeln, nas je že objel čudovit sončen dan. Prispeli smo okrog 10. ure in

sprejelo nas je že veliko število romarjev. Takoj ob prihodu se je naš pogled ustavil na čudovitem samostanskem Marijinem svetišču in nje-GOVA notranjost nas je prevzela do globin srca. Takoj ob prihodu se je skupina tudi razkropila. Nekateri so obsedeli in občudovali okolje. Veliko se nas je takoj pridružilo skupini, ki se je ravno zbirala za molitev križevega pota pri 1. postaji. Predno smo obhodili 14 postaj, je bila ura že 12. In zvonovi so že vabili k slovesni sv. maši, ki jo je vodil upokojeni ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran. Čudovit pogled k oltarni mizi! Šest slovenskih duhovnikov, med njimi je bil tudi gospod župnik Jože Kamin, ki je naše romanje spremljal. V pridigi nam je gospod škof Uran približal milosti nebeške Matere do nas vseh. Pri sv.

maši je duhovnost obogatil mešani pevski zbor »Slovenski cvet« iz Moersa v Porurju. Po maši smo se pri kapeli zahvalili za doživete milosti einsiedelski črni Mariji s petimi litanijami Matere božje. In že je bila ura 14.30. Želodec je že kar reklamiral svoje in kosilo nam je vsem dobro teknilo. V dvorani je čas potekal, kot bi trenil in že smo morali zapustiti tudi del koncerta zbora »Slovenski cvet«, ker je bila ura že za odhod. Bilo nam je vsem zelo lepo, saj smo doživeli nadvse bogato slovensko romanje. Bil je dan, ki nam ga je Bog poklonil z vsemi lepotami narave in je srca napolnil z nepozabnimi spomini. Bilo je romanje, ki je združilo mnogo Slovencev v skupen dih duhovnosti. Hvala organizatorjem za vabilo, da smo se udeležili tega slovenskega srečanja.

70. rojstni dan je praznovala gospa Marcelle Delus.

Pri celodnevem srečanju 9. oktobra 2016 smo počastili veliko dobrotnico, po rodu Francozinjo, gospo Marcelle Delus. O Marcelle bi lahko kar

Marcelle Delus je na misiji praznovala okroglih 70 let.

veliko napisala. Prav presenetile so me njene besede ob nekem pogovoru: »Že pred 50 leti sem s hčerko in svojo mamo hodila k sveti maši v kapelo sv. Elizabete. Takrat je maševal danes že pokojni msgr. Stanko Grims. V tej kapeli je bil center duhovnosti, saj so se Slovenci zbirali vsako nedeljo pri slovenski maši. Gospod Grims je vedno pridigal tudi v nemškem jeziku, zato mi je bilo zelo domače pri službi božji in tudi slovensko cerkveno petje je vedno povzdignilo duhovnost. Otroci so rasli in življenje me je nato oddaljilo in preusmerilo na pot družinskega življenja.« Vdova je že sedem let. Že približno četrto leto je redno med nami pri slovenski maši. In moram priznati, da je že skoraj naša, saj je prisrčno sprejela vse naše običaje. Vključila se je v društvo Prijateljev. Je redna gostja vsakomesečnih srečanj. Je žena odprtih rok, za vsako delo sprejemljiva in srečna med slovenskimi rojaki. Z veseljem poročam, ker smo zelo veseli ljudi, ki se vključijo v domačnost slovenskih običajev. Le v slovenski pogovor se ne more vključiti. Toda jezik pri slovenski skupnosti ne povzroča problemov, saj je govornica pomešana kar s tremi jeziki, slovenskim, francoskim in nemškim.

Gospo Marcelle smo toplo čestitali za njeno okroglo obletnico, »70. rojstni dan«, ji podarili šopek cvetja,

ji zaželeli zdravja in veliko lepega in prisrčne topline pri Slovenski misiji.

1. november, praznik vseh svetnikov.

Številni verniki smo se ob 10. uri zbrali pri sv. maši v kapeli sv. Jožefa. Že pri maši smo se v molitvi spomnili vseh naših dragih, ki so nas zapustili. Gospod župnik Kamin je predlagal, da se zberemo po maši čim številnejši ob grobu msgr. Stanka Grimsa. Ker je to trenutek, ko se ob njegovem grobu vsakič zahvalimo za vse milosti, ki nam jih je posvečal v življenju. Vsak je prinesel v srcu tudi spomin na svoje rajne, ko morda pod krinko vedrega obraza krvavi srce v žalosti in marsikatero oko se zasvetlika v solzi. Pokopališče je predstavljalo morje cvetja, cvetja hvaležnosti za pokojne drage svojce ali prijatelje. V tem trenutku se človek spomni na vse dobro, kar je prejemal od pokojnih v življenju. Skupno smo vsi ob grobu zmolili del rožnega venca in zapeli pesmi: V nebesih sem doma in Lepa si, lepa si, roža Marija – najlepšo Marijino pesem pokojnega msgr. Stanka Grimsa.

12. november 2016, rojstni dan gospoda župnika Jožeta Kamina.

Dan pred svojim rojstnim dnevom, 11. novembra, je gospod župnik Jože Kamin počastil za svoj 58. rojstni

29. oktobra smo v Mericourtu molili za vse pokojne severnega predela Francije.

dan vse dobrotnike, prijatelje in vse ostale, ki se med letom trudijo in pomagajo, da naša slovenska misija napreduje v druženju in razumevanju. Vse dobrotnike, ki priskočijo na pomoč tudi v Mlinu, je povabil na kosilo, se osebno potrudil in oblekel predpasnik. Kosilo je vsakič pripravljeno s skrbnostjo in hvaležnostjo, vse pa izžareva dober okus, stil višje kulinarike, s katero potrjuje, da je izvrsten kuhar. Vsi gostje smo bili zares deležni izredne pozornosti.

Zahvalili smo se mu za topel sprejem in mu položili na srce naslednje besede:

Spet smo zbrani okrog vas, gospod župnik Jože Kamin. Z veseljem smo se odzvali vašemu povabilu. Vsi

Mesto Freyding-Merlebach podarja gospodu kardinalu Francu Rodetu plaketo in dokumentacijo o poimenovanju ceste po msgr. Stanku Grimsu.

prinašamo tople želje za vaš jutrišnji rojstni dan. Z vsakim rojstnim dnevom ste tudi vi, gospod Kamin, za eno leto starejši. Kar upravičeno rečete: »Star sem že.« Jaz pa lahko dodam, da je vsako leto vaš rojstni dan bolj častitljiv. Prištevate leta, v katerih se zrcalijo spomini preteklosti. In načrti so bogatejši z leti, ki jih trasirate za bodočnost v vašem srcu.

Želimo, da se vam izpolnijo vsi načrti in obrodijo zaželen sad. Načrti so namreč temelj in za gradnjo življenja so nujna trdna tla. Simbolično so v besedi »gradnja« všteti različni elementi.

In iz članka gospoda Gregorja Čušina v Ognjišču sem izbrala danes za vas ključne misli, ki so vredne omembe ob vašem življenju. Takole je napisal:

Tri stvari so nujne za gradnjo: Voda, pesek, cement – in vsakemu je pridal svoj simbolični učinek:

Voda je molitev, pesek je vera, cement je božja beseda – in srce vsega sveta je družina.

Tudi mi mislimo, gospod župnik Kamin, da smo danes vsi člani velike družine, ki ste jo povabili kot duhovni oče v svojo bližino, da skupaj preživimo vaš lep življenjski praznik.

In v skupni šopek smo povezali vse naše tople želje za vaš »58. rojstni dan«.

Jožica Curk

Ob grobu msgr. Stanka Grimsa smo 1. novembra molili za vse pokojne.

Zbrani ožji sodelavci in prijatelji ob rojstnem dnevju župnika Jožeta Kamina

Po papeževi avdienci 23. novembra še zaključni pogovor pri gospodu kardinalu Francu Rodetu

NEMČIJA

AUGSBURG

Obisk sv. Miklavža v Augsburgu

Na predvečer druge adventne nedelje, v soboto, 3. decembra 2016, je vernike Slovenske župnije v Augsburgu obiskal sv.

Miklavž. Pred njegovim prihodom je domači župnik daroval sveto mašo. S petjem so jo oplešali pevci in vsi zbrani. Po maši je sledil kratek program, v katerem je bilo slišati melodije slovenskih adventnih pesmi. Prijetno rahlo zvončkljanje je naznanilo, da je sveti dobrotnik že v bliži-

ni. Vsi so se razveselili, ko je vstopil v dvorano in vse lepo pozdravil. Z izbranimi besedami je med drugim izrekel tudi sledeče: »Ob nedeljah k maši iti, tam lepo Boga slaviti, to ne smete pozabiti. Ko sem še na zemlji bil, vedno sem tako učil. Treba je pošten in priden biti, pomagati, to-

lažiti ter za mir in spravo se truditi«. Nebeški gost je mislil na vse in vse tudi obdaroval. Zbranim je pustil tri vreče. V eni so bila jabolka, v drugi mandarine, v tretji orehi arašidi. Ob odhodu je vsem zaželel še naprej lep večer in vse blagoslovil.

R. K.

Miklavž v Augsburgu pozdravlja vse zbrane.

Okrepčilo in druženje po odhodu svetega dobrotnika

BERLIN

V Berlinu imamo vsako soboto verouk za prvoobhajance in birmance, po sv. maši praznujemo rojstne dneve in godove, dostikrat pa nam dan polepša še kakšen glasbeni dogodek. Tudi v Berlinu sta imela čudovit koncert Vlado Čadež in Zdravko Perger, na klavirju je spremljala Iryna Radobenko, naša organistka. Okrogli rojstni dan

ASEL/HANNOVER

Martin praznuje okrogli rojstni dan.

Pianistka Iryna Radobenko ter pevca Zdravko Perger in Vladimir Čadež

vriskanja.« Tako je zapisal slovenski pisatelj Ivan Cankar v svoji noveli Kurent.

Za časa mojih gimnazijskih let je bil ta odlomek žrtev cenzure, mnogo pozneje mi je padel v oči in je eden najlepših opisov slovenskega naroda, ki je močno zakoreninjen v veri, pesmi in slovenstvu. Košček domovine, pesmi in veselja so nam prinesli trije umetniki, ki so v okviru praznovanja 45-letnice obstoja Slovenske katoliške misije v Berlinu in Hamburgu za nas pripravili koncert sakralnih melodij. Nastopali so Vladimir Čadež – tenor, član znanega Slovenskega okteta, Zdravko Perger – bariton, na klavir pa jih je čustveno spremljala pianistka Iryna

je praznovala Martina Konda, ki je dolgo zelo uspešno vodila slovenske oddaje na radiu rbb Berlin. Svoj god pa je z nami obeležil naš prelat, dr. Mitja Leskovar, ki poleg svoje zahtevne in odgovorne službe na nunciatu zelo rad pomaga pri naši misiji. V Aslu je Martin Fristovec praznoval z nami svoj 80. rojstni dan. Rad prihaja k maši, lepo poje, tudi kuha rad in vedno kaj prinese s seboj za poslastico.

HAMBURG

»O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: „Tod bodo živeli veseli ljudje, veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje.“

Srce vztrepče od same sladkosti; zakaj gore in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiz za domovino veselemu rodu; kajti slovenska beseda je beseda praznika, petja in

Tadeja in Dejan Linasi

Rojstni dan Martine Konda

Radobenko. Njihovi žametni glasovi so zadoneli po cerkvi sv. Bonifacija in napolnili zadnji kotiček cerkvene ladje, objela nas je njihova pesem in obstrmeli smo ob Mozartovi Ave Mariji, prisluhnilli izbranemu repertoarju, ki je obsegal dela G. F. Händla, J. Caccinija, P. Mascagnija in drugih znanih komponistov. Za konec pa sta nam podarila pesem Srečka Kosovela »Šumi, šumi gozd zeleni«, ki spremlja Slovence v zamejstvu in nas spominja na dom. Nagradili smo jih z donečim aplavzom.

Po končanem koncertu smo v lepo okrašeni dvorani, za kar je poskrbela Ema Lovrec, nadaljevali naše srečanje. Bife je bil kot vedno razkošen, za predjed nam je Anica Vukovac pripravila okusno golaževo juho. Anica in njen mož Zlatko sta prišla v našo skupnost pred petimi leti in sta redna obiskovalca sv. maš in naših srečanj. Oba sta zelo gostoljubna, rada priskočita na pomoč in pri tem vedno ostaneta skromna, na naših izletih nam Zlatko vedno postreže z izbranimi dobrotami. Po končani večerji smo skupaj nadaljevali s pe-

tjem in skoraj nismo potrebovali besed, ker je pesem govorila svoj jezik, saj smo imeli dobre voditelje. Čas je res prehitro minil, posloviti smo se morali od naših gostov in radi smo jih spremili do postaje, ker so še isti večer odpotovali v Berlin.

V ponedeljek smo se napotili na izlet v Lübeck. To je starodavno mesto, ki je bilo pred stoletji povezano z Lüneburgom, od tam so preko reke Trave vozili sol do Vzhodnega morja in od tam v svet. Bogastvo teh časov se izraža predvsem v starem delu mesta z bogatimi zgradbami in znamenito mestno hišo. Ogleda vredna pa je seveda katedrala sv. Marije, z gradnjo katere so začeli že leta 1200. Najprej naj bi bila to bazilika, grajena v romanskem stilu, leta 1251 pa so začeli s prezidavo v gotiki iz znane žgane opeke. Srednja ladja doseže višino 38,5 metrov, oba zvonika pa 125 metrov. Na cvetno nedeljo leta 1942 so Angleži bombardirali Lübeck in cerkev močno poškodovali, leta 1947 so med obnavljanjem našli dragocene freske. Omembe vredna je tudi pa-

tricijska zgradba, ki jo v svojem romanu »Die Buddenbrooks« omenja pisatelj Thomas Mann. V tej zgodbi opisuje dvig in propad znane patricijske družine iz Lübecka, roman je avtobiografski. Obiskali smo tudi Božični trg, ki se razpenja med stari mogočnim zidovjem in uživali dobrote, ki jih na vsakem koraku po-

nujajo trgovci. Pozno zvečer smo se vrnili v Hamburg, kjer je gospod Dori prestopil na vlak za Berlin. Lepo se mu zahvaljujemo za tak umetniški užitek, ki smo ga bili deležni skozi njegovo posredovanje in nam bo ostal v spominu in zavesti, kako lepa je slovenska pesem.

Vera Šeme

Zlatko, Anica, Slavko in Djurdica

Kristina in Toni Krističević

ESSEN

V nedeljo, 13. novembra, smo se na Martinovo nedeljo zbrali k slovenski maši v nekaj večjem številu. Po maši smo se namreč zbrali tudi zgoraj v dvorani

k družabnemu srečanju, ki ga poimenujemo martinovanje. Udeležba je bila presenetljivo zadovoljiva. Koliko pa je to? Okrog 40 žena in mož, ki imajo radi domače vzdušje. Številni od teh so v kuhinjo prinesli raznovrstno pecivo, kakor je to pri

nas navada. Razen doma pečene-ga kruha in potice smo imeli celo »kremšnite«. Vsakdo se je mogel po mili volji posladkati ob tako veliki izbiri dobrot. Seveda k temu sodi kavica. Na voljo je bila tudi slivovka, juliška (pri nas znana vrsta hruškovega likerja), izbira slovenskih vin. To je »slišalo« bolj h kosilu. Tako domače je bilo: kranjska klobasa s kislim zeljem. Darinka ga je tako okusno pripravila, da ni ostalo prav nič, kar bi morda kdo rad vzel s sabo domov ... Le nekaj peciva je ostalo v ta namen, pa tudi za metliško črnino so nekateri vprašali in jo kupili za domov.

Morda bo kdo modroval: »Kaj pa je to takega, to si lahko pripravim tudi doma ...« Že že. Nimaš pa doma tako prijetne in lepo razpoložene

družčine. Celo muzikanta smo imeli. Silvo Kopše je s sabo prinesel harmoniko. Preden se je spodaj v cerkvi začela nemška maša, med katero so imeli tudi sveto birmo, je zaigral nekaj domačih melodij in ljudje so zraven veselo zapeli.

Med prireditvijo so bili darovi za kavo in pecivo, pa tudi skromen dobiček za jedačo in pijačo, namenjeni za Anin sklad – družine v finančnih stiskah v Sloveniji. Bog lonaj vsem darovalcem. Ob »letni inventuri« gotovo ne boste ugotovili kakšnega primanjkljaja v družinskem ali osebnem proračunu ... (Kdor se ni mogel udeležiti ta dan, za Anin sklad lahko kaj prispeva skozi vse leto, nikoli ni prepozno. Za dobra dela nikoli ni prepozno. Le odločiti se je treba.)

Martinovanje 2016 v Essnu

Na Martinovo nedeljo 2016

Brez dobrih ljudi ne bi bilo dobre postrežbe.

Tiste farane, ki so »pozabili« udeležiti se tega dogodka, lepo vabim, naj se poboljšajo – in v prihodnje pridejo zraven.

WUPPERTAL

20. novembra se je z Abrahamom srečala Andreja Nedelko. Svoj 50. rojstni dan je praznovala na domu v Wuppertalu, kjer živita skupaj s 83-letno mamo Terezijo. Povabila je nekaj prijateljev, ki smo s slavljenko in njeno mamo ob spremljavi »frajtonarice« Toneta Pezdirja iz Krefelda zapeli veliko slovenskih pesmi. Kar dve torti in veliko drugih dobrot je ponujala miza, v kozarcih pa se je pretakalo dobro slovensko vino

(Danica Dyllong).

Draga Andreja in draga mama Terezija – Bog vama naj podari še veliko skupnih srečnih let! – Voščilom se pridružujemo – župnik Lojze in farani iz Hildna in Solingena.

Imeli bi še nekaj novic, pa še nisem dobil nobenih prispevkov. To-

krat imamo nekaj manj časa za pošiljanje tekstov, če hočemo, da bo januarška Naša luč prispela že do božiča.

Lojze Rajk

Vsem prejemnikom Naše luči, zlasti vsem našim faranom v petih nadškofijah, voščim srečno, zdravo, blagoslovljeno leto 2017!

Naša gospa Pavla Wolfs praznuje v januarju 2017 93 let.

V Wuppertalu slavijo 50 let Andreje Nedelko.

Andreja Nedelko (50 let) z mamo Terezijo (83 let)

FRANKFURT

Rim ...

Morda je zapis o tem že nekoliko »mimo«, pa si vseeno zasluži nekaj besed. V prvi polovici oktobra smo imeli evropski slovenski izseljenski duhovniki jesensko pastoralno konferenco v Rimu. Bivali in zasedali smo sicer v slovenskem papeškem zavodu Sloveniku na obrobju Rima, vendar smo kar precejšen del tega časa preživeli v Vatikanu in njegovi ožji okolici. Enkrat smo imeli mašo, ki jo je vodil kardinal Rode, v kriпти cerkve sv. Petra v bližini groba apostolskega prvaka, v sredo pred papeževo splošno avdienco pa v kapeli pri kardinalu Rodetu, kjer smo imeli kasneje tudi kosilo. Ogledali smo si tudi precejšen del vatikanskih vrtov, vodič pa nam je bil tajnik kardinala Rodeta, mag. Matej Pavlič. Ker je bil ta sestanek v Rimu v svetem letu, smo seveda vstopili tudi skozi sveta vrata bazilike sv. Petra, nekoliko pa smo pokukali tudi v poslopje vatikanskega radija. Sredina tega tedna, sreda namreč, pa je bila obsijana s kar vročim rimskim soncem.

... Fulda in Limburg ...

Seveda se je v novembru zvrstilo za slovenskega duhovnika kar nekaj sestankov, najprej na ravni frankfurtske dekanije, sledilo je srečanje voditeljev tujejezičnih skupnosti v Fuldi. Kot uvod v adventni čas pa je sledilo še srečanje in sestanek duhovnikov tujejezičnih župnij in

skupnosti v škofiji Limburg v bogoslovnem semenišču v Limburgu ter srečanje z novim limburškim škofom

Z vatikanskih vrtov je takole videti kupolo cerkve sv. Petra.

Georgom Bätzingom. Ob tej slednji priložnosti sem obiskal v bližnjem kraju Runkel tudi 85-letnega Janka

Tudi mi smo vstopili skozi sveta vrata bazilike sv. Petra.

Buceja, še zmeraj živahno delavno nemirnega upokojenega podjetnika. V bližnjem gozdu je poskrbel za

Janko Bucej pred obnovljenim gozdnim Marijinim znamenjem

Med sredino papeževo avdienco

obnovo lepega preprostega Marijinega znamenja, pa tudi sicer poskrbi za urejeno okolico okrog njega.

... tostranstvo ...

Novembar je bil zaznamovan tudi z izvolitvijo novega župnijskega sveta (sicer z enoletno zamudo). Po številu članov je sicer nekoliko manjši, kot bi moral biti, hkrati pa zaznamovan, bi lahko rekli, tudi s prelomom generacij, saj polovica pripada novi mlajši generaciji tukajšnjih članov slovenske katoliške skupnosti. Predsednica je postala že

tu rojena Helena Žmavc, podpredsednik pa Danijel Čemas. Tudi po tej poti pa naj velja zahvala za vse delo vsem dosedanjim članom župnijskega sveta, bodisi za en mandat ali več. Toliko bolj pa naj velja zahvala Marti in Karlu Flajšmanu, ki sta bila kar vrsto let ne samo člana sveta, pač pa mnogo let predsedujoča temu svetu.

Začetku decembra pa da svoj ton seveda sveti dobrotnik iz Male Azije, škof Nikolaj ali Miklavž, kot mu rečemo v slovenskih krajih. Na prvo de-

cembrsko nedeljo smo ga popoldne in zvečer gostili v Frankfurtu za male in malo večje, za mlajše in starejše. Učiteljica Natalija je pripravila prav pisan in bogat spored recitacij, petja in igranja s šolskimi otroki obeh oddelkov, evropske šole in dopolnilnega pouka slovenščine, ki se je zaključil z božično pesmijo Kaj se vam zdi pastirci vi. Poleg učiteljice so seveda pomagali in pripravili ta večer, tudi z večerjo, starši šolskih otrok, pa še kakšen drug je sodeloval pri pomoči in poteku tega večera. Miklavž pa ne

bi bil Miklavž, če ne bi obdaril vseh navzočih. Hvala njemu in vsem njegovim pomočnikom.

... in onstranstvo

V začetku oktobra je v 80. letu umrla Dragica Korada, roj. Schrei, iz Frankfurta, po rojstvu pa je bila iz Lenarta v Slov. goricah. V začetku novembra pa je umrl v 68. letu starosti Matija Pavlovčič iz Bad Marienberga v Westeraldu, rojen pa je bil v Kranju. Naj počivata v miru!

rem

Miklavž pozorno posluša nastop otrok.

Otroci se pripravljajo na nastop ob Miklavževem prihodu.

Zala se ni bala mikrofona in je pogumno zapela.

Vsak otrok je imel kakšno vlogo pri nastopu za Miklavžev večer.

Eni na mikrofona, drugi brez njega, vsi pa pojejo.

MANNHEIM

Rozalija Groß je praznovala 85 let. Rodila se je 15. decembra 1931 pri Sv. Križu pri Litiji v veliki družini Pirnovar. Bilo je devet otrok, šest fantov in tri dekleta. Poleg Rozalije živita še en brat in ena sestra v Sloveniji.

Leta 1955 se je poročila s Francetom Mlaskom. Ko je on odšel v Nemčijo in se naselil na zahodu Nemčije v Lebachu, mu je sledila še Rozalija z dvema otrokoma, ki sta se jima rodila v Sloveniji. Še štiri so se rodili že v novi domovini Nemčiji.

Rozalija Groß je praznovala 85 let.

Leta 1983 se je drugič poročila s pridnim rudarjem Tonijem Großom, ki pa je že leta 1993 prezgodaj umrl. Rozalija pa kljubuje vsem težavam življenja in boleznim in je dočakala visoko starost. Dobro se počuti v krogu svojih otrok, šestih vnukov in enega pravnuka. Kadar ji zdravje dopušča, še pride k slovenski maši v Lebachu. Najbolj je hvaležna svoji najstarejši hčeri Metki, ki jo vsak dan obišče, poskrbi za vse potrebno in ji olajša starost. Želimo ji še veliko zdravja, da bi še dolgo uživala v krogu svojih dragih.

Miklavž je prišel **Herbolzheim in Vöhrenbach** izjemoma en teden prej, kot je dolgoletni raspored slovenskih maš, 3. oziroma 4. decembra. Zamenjali smo z Mannheimom, kjer ni bilo na razpolago dvorane.

V Herbolzheimu, kjer je bila dolga desetletja zelo močna tradicija Mi-

klavževih večerov, se je število otrok zelo zmanjšalo. Z recitacijami sta

Otroci ob Miklavžu v Vöhrenbachu

nastopila Jonatan in Laetitia Hormuth. Laetitia je zaigrala na flavto več nemških božičnih skladb, potem pa je pri maši pogumno zaigrala še dve slovenski adventni pesmi in je ni dosti zmedlo, ko so ljudje začeli peti. Ostali trije otroci, ki slovensko sicer ne razumejo, pa so vseeno potrpežljivo in mirno sodelovali pri slovenski maši.

V Vöhrenbachu v letu 2016 nikoli ni bilo toliko ljudi kot na Miklavževno nedeljo. Pri oltarju je bilo celo šest ministrantov in ministrantk, če štejemo še ne triletnega Elija, ki je prišel k svoji sestrici pred oltar. Ker je sicer precej boječ, je bilo to veliko presenečenje. Tudi nič ni sitnaril, kot bi bilo pri tako mladem pričakovati, le proti koncu je nekajkrat preizkusil svoj pogum in se sprehodil s fantovske strani k sestrici, a se takoj vrnil nazaj med fante.

Ko je prišel sv. Miklavž v sobo, kjer smo imeli skupno kosilo, sta Tamara in njena nemška prijateljica Lena v duetu zaigrali s klarinetom nekaj melodij, otroci pa so deklamirali nemške pesmice, najmlajša od šolarjev, Sveja, celo na pamet, potem pa je s pomo-

čjo mikrofona vodila molitev, ko so na povabilo Miklavža skupaj zmolili Sveti angel. Ko je Miklavž odšel, je zapel še tenorist Jernej Žagar dve pesmi, nato sta se pridružila še dva študenta glasbe, Monika in drugi Jernej, in smo vsi skupaj prepevali.

V prihodnji številki pa bodo na vrsti mnogi sedemdesetletniki iz leta 2016 in začetka 2017, vsi pa verjetno iz istega šolskega letnika, čeprav iz različnih šol po celi Sloveniji.

Janez Modic

Miklavž v Vöhrenbachu

MÜNCHEN

Adventna duhovna obnova

Od 18. do 20. novembra 2016 nas je pater Marjan Čuden popeljal v svet duhovnosti, ki jo težko izrazimo, jo pa občutimo, predvsem v ljubezni do Boga in s tem, da vero živimo. Kristjan je poln življenja. Hranimo se s Stvarnikovo lepoto in dobroto, ki je smisel življenja. Življenje je darovano, saj ima vsak človek neskončno vrednost. Sedanjost naj ne bo doba utrujenih ljudi, pač pa bodimo kristjani vesele novice današnjega časa. Delovati moramo v upanju, veri in ljubezni. Osamljeni ljudje nas potrebujejo. Ohranimo krščanski optimizem, saj to je motor življenja.

Kakšen je Bog? Je dober in čaka, da mi naredimo kaj dobrega. Če verujemo, bomo z ljudmi okrog sebe lepo ravnali. Iz tvojih del bom videl tvojo vero.

Kakšen okus imajo nebesa? Življenje hitro mine. Bog je prišel v naše življenje zato, da so nam grehi od-

Voditelj duh. obnove, p. Marjan Čuden OFM

puščeni. V zakramentih se srečamo z njim in z močjo njegovih darov – zakramentov. Sveta maša je dejanje vere. Hostija je materija, v kateri je Bog. Ljubezen izkazujemo predvsem v dajanju od svojega drugim. Delati moramo karitativno, pomagati bližnjemu, biti prisotni, odpuščati, jokati z jokajočimi, veseliti se z veselimi.

Bogoslužje naj bo tudi spokorno. Spoznajmo svoje grehe in se jih izpovejmo. Duhovnik nam bo dal odvezo v imenu Boga. Če je v človeku preveč greha, ni prostora za Boga. Bog nas nagovori preko naše vesti.

Če iščemo Boga, ga slej ko prej srečamo. Moramo pa biti čisti v srcu. Samo s čistim srcem moremo videti duhovne stvarnosti.

V dnevih duhovne obnove smo s sliko in besedo potovali po svetu, srečevali ljudi, njihovo vero in obnovili smo toliko lepega v nas samih, kar nas bo spremljalo v adventnem in božičnem času.

Patru Marjanu se za iskrene misli in osebni zgled od srca zahvaljujemo. Dr. Gabrijela Gerber-Zupan

Miklavžev večer

V soboto, 3. decembra, je bila v slovenskem župnijskem domu prireditev ob Miklavževem godu. Považljivi so bili seveda otroci, prijavi in pripeljali pa so jih na srečanje s svetim Miklavžem starši. Tokrat se je zbralo precej več otrok, kot je bila vnaprejšnja ocena sodelavcev slovenske župnije. Dvakrat je bilo treba oskrbeti dodatne darove za Miklavža, da ne bi kdo od otrok ostal nenakovredno obdarjen. Miklavž bi bil nezadovoljen in otroci toliko bolj.

Začeli smo z bogoslužjem v kapeli župnijskega doma na čast dobrotniku Miklavžu. Mame in očetje so prepevali adventne pesmi in otroci so se očitno trudili vstopiti v melodije in izgovarjati svoja besedila. Bilo je prisrčno in zdelo se je, da ima nebeški Oče s tem najmanj težav. Pa tudi med starši jih ni bilo videti.

Po molitvi in priprošnji nebeškemu dobrotniku smo se preselili v dvorano. Tu je bilo nekaj manj prostora, za vse udeležence pa se je nazadnje našlo dovolj stolov, da je vsak lahko sedel. Sledil je pozdrav družin in vanj je nepričakovano vstopila predhodnica nebeškega obiskovalca. Nagovorila je otroke, ki so na podlagi melodije morali ugotoviti, za katero pesem gre. Otroci so bili uspešni in so zapeli pesmice. Tako je bil opravljen test, da so se veroučenci vendarle nekaj naučili v slovenskem vrtcu.

Ampak, kje je Miklavž, je zaskrbelo otroke? Postalni so nestrpni. Prav v tem trenutku je zazvenel zvonček in v spremstvu angelčkov je vstopil nebeški dobrotnik. Otroci iz vrtca

Adventna duhovna obnova – udeleženci z voditeljem

Le kje je Miklavž, zakaj ga še ni ...

Oči so obvisile na nebeščanih.

Vsi okrog Miklavža

so mu nemudoma zapeli pesem. Šolarji pa tudi niso opustili izrazov veselja, da je prišel. Zapeli so pesem v čast dobrotniku Miklavžu. Potem je prevzel besedo on sam. Nagovoril je otroke in starše. Vzajemno naj se

trudijo za dobroto in se med seboj vzpodbujajo.

Sledilo je obdarovanje in na koncu skupna slika in zahvala Miklavžu. Vrečke so bile težke in je bilo najprej potrebno pokukati vanje, kaj je v njih.

Vstopili smo v družabni večer, ko so otroci uživali v dobrotah, ki so jih prinesli njihovi starši ali stari starši. Pa tudi za odrasle Miklavževe častilce ni zmanjkalo dobrot z miz, ki jih je naša Barbara praznovanju

primerno pogrnila. Zahvalo za pladnje, polne presenečenj, dolgujemo dobrim gospodinjam, staršem in sodelavcem župnijske skupnosti. Bog povrni!

Miklavž je prinesel darove, ...

... prevzel je najmlajše, ...

... dal priznanje mladim, ...

INGOLSTADT

Obisk svetega Miklavža

Kako bi sveti Miklavž mogel iti mimo Ingolstadta, ne da bi obdaroval tamkajšnje otroke, med njimi tudi zveste ministrante in ministrantke. Spomnil se je tudi odraslih in v znamenje hvaležnosti obdaroval

organistko gospo Katarino, gospo Schneeweis ter gospoda Štruklja, ki skrbijo, da potekajo družjenja pri maši in po njej v lepem vzdušju. Otroci so se razveselili vrečke z darili in se brez obotavljanja lotili dobrot, ki jim jih je sveti Miklavž prinesel. Najmlajši so se bradatega Miklavža sicer malo bali, niso se pa bali vreč-

ke, ki jim jo je podaril. Starši pa so bili tudi veseli, ko so videli, koliko veselja je zbudil sveti Miklavž pri otrocih. Ob slovesu je Miklavž otroke še enkrat spodbudil, naj ostanejo pridni in radi molijo, tako bo prišel spet drugo leto rad mednje, da jih obdari.

Marjan Bečan

... a tudi starejših ni pozabil.

STUTTART

Zakrament svete birme

V župnijski cerkvi svetega Konrada je zakrament svete birme prejela Franciska Pernat. Kot odrasla oseba se je po tehtnem premisleku odločila, da želi prejeti zakrament svete birme. Zato kot dušni pastir želim napisati nekaj misli o tem zakramentu. Sveti Duh, ki je ljubezen, posvečuje naše življenje in nas napravi dragocene. Po zakramentu sv. birme na poseben način prejmemo darove Svetega Duha, ki nas razsvetljuje s svojo svetlobo in svojo močjo, tj. utrjuje v veri in ljubezni. Tisto, kar nam Sv. Duh na

skrivnosten način daruje, bi lahko izrazili takole: Sveti Duh dopolnjuje in izvršuje v nas notranjo podobnost Kristusu, kar nam je bilo že darovano pri sv. krstu. S sveto birmo se birmanec popolnoma in na osebni način vključuje v Cerkev. S tem birmanec postane sposoben in obvezan sodelovati pri poslanstvu Cerkve in sprejemati v njej službo in odgovornost. Zato pravimo, da smo z birmo postali odrasli, zreli kristjani, polnopravni člani Cerkve. Sveti Duh nas razsvetljuje, da bi mogli bolje razumeti, kar nam je razodel Bog, posebno po svojem Sinu Jezusu Kristusu. Sveti Duh nas izpopolnjuje v ljubezni, da bi v dogodkih in ljudeh,

Zakrament svete birme je prejela Franciska Pernat.

ki jih srečujemo, mogli prepoznati božjo prisotnost in božji klic, da se neprestano vključujemo v izgradnjo novega, božjega sveta. Sveti Duh nas napolnjuje z močjo in svobodo, da bi hrabro kot polnoletni kristjani mogli živeti po veri in zanjo pričevati z življenjem.

Nedelja jubilentov

Vsako leto že tradicionalno obhajamo nedeljo jubilentov, ko se zberejo naši župljani, ki so letos praznovali svoje življenjske jubileje. In ob tej priložnosti bi rad napisal nekaj vrstic, ki mi jih je pred časom povedal naš župljan in so tako pričevalne in resnične, da bi jih rad spravil na papir. »Na svetu ni tako velikih besed, ki bi lahko opisale mojo hvaležnost Bogu za vse, kar mi je podaril v življenju. Gospod, v letih svojega življenja sem se vedno opiral nate. Nešteto je bilo v teh letih izrečenih prošenj in nešteto jih je bilo uslišanih. Zaključil sem šolanje v Sloveniji in nato odšel v Stuttgart, kjer sem dobil solidno službo, se poročil in si ustvaril družino. Srečni smo in zdravi. Na vseh mojih poteh me je vedno spremljala božja pomoč, kljub temu da si tega vedno nisem zaslužil. Mnogokrat sem, ko mi je šlo zelo dobro, pozabil na Boga, živel sem samo za delo, za dober denar, ki sem ga zaslužil, za dober dopust in da so moji otroci in žena imeli vse. Takrat Boga nisem potreboval. Toda hitro je prišel čas resnice in samo Bogu se lahko zahvalim, da sem obstal, da sem preživel, da sem se znova lahko postavil na lastne noge. Največ, kar lahko človek v svoji majhnosti naredi, je to, da spozna, kaj je skozi darove božje milosti prejel in to po svojih močeh stori drugim. Ne morem povrniti, lahko pa po svoji moči enako pomagam ljudem okoli sebe. Prijaznost, lepa beseda, pomoč, opora in ljubezen bližnjemu v majhnih stvareh. Vsak dan imamo nešteto takšnih priložnosti. Vsak dan tudi nas nekdo prosi. Vsak dan tudi nas nekdo potrebuje. Hvala za dobre ljudi okoli nas.«

Jubilanti 2016

Župnijski utrip z naših podružnic

Vsaka naša podružnica je kraj, kjer se vsako nedeljo ali soboto zbira živo krščansko občestvo, kjer se Jezus Kristus daruje na oltarju za naše odrešenje, da se krščanski človek sreča z Gospodom in njegovo besedo in s sveto evharistijo, ki je človeku hrana nesmrtnosti in zagotovo srečne večnosti. In župnija je živa toliko, kolikor obiskuje sveto evharistijo, vse drugo je prah in pepel. Oltarna miza je kraj, od koder prihaja življenje, mir in blagoslov. Cerkev se rodi iz velikonočne skrivnosti. Prav zaradi tega je evharistija, ki je najvzvišenejši zakrament velikonočne skrivnosti, središče cerkvenega življenja. To je vidno že od prvih predstav Cerkev, ki nam jih ponujajo Apostolska dela: »Bili so stanovitni v nauku apostolov in bratski skupnosti, v lomljenju kruha in molitvah.« Lomljenje kruha pomeni evharistijo. Evharistično obhajilo hkrati utrjuje Cerkev v njeni enotnosti, ki jo ima kot Kristusovo telo. Sveti Pavel se sklicuje na ta zedinjevalni učinek udeležbe pri evharističnem obedu, ko piše Korinčanom: »Kruh, ki ga lomimo, ali ni udeležba pri telesu Kri-

stusovem? Ker je en kruh, smo mi, ki nas je mnogo, eno telo, vsi smo namreč deležni enega kruha« (1 Kor 10,16–17). En kruh lomimo in iz enega keliha pijemo vsi in Jezus Kristus nas povezuje, mene in tebe, da bi bila zvesta in dobra učenca vsak na svojem mestu ali kraju. Dragi moji župljani, radi prihajajte k sveti evharistiji. Sveta maša vam mora biti srce vsega vašega zemeljskega dela. Nič naj vam ne bo bolj važno kakor sveta maša, nič naj nima prednosti pred sveto evharistijo in nič naj vam ne bo bolj pomembno kakor Jezus Kristus, ki ga boste prejeli v svetem obhajilu.

K Bogu je odšla po plačilo

V 80. letu je k Bogu odšla po plačilo Ljudmila Gorjup, roj. Senekovič. Rojena je bila 14. septembra 1936 v zaselku Partinje v veliki kmečki družini. Imela je še pet sester in tri brate. Bila je med prvimi slovenskimi verniki, ki so se leta 1960 začeli zbirati pri slovenski sveti maši v Eslingenu. Skupaj s štirimi sestrami in bratom Vincencem je odpotovala v svet. Ljudmila se je skupaj s sestrami naselila v dekliskem domu, nato so si kmalu poiskale delo. Tri mesece

Pokojna
Ljudmila
Gorjup

za njimi je v Nemčijo prišel tudi njen prijatelj Peter Gorjup in leta 1962 sta se poročila. Oba sta se zaposlila v firmi Algaier, ona kot kuharica, njen mož Peter pa kot električar. Družinska sreča je bila popolna, ko se je leta 1964 rodila hčerka Olga in leta 1969 še Irena. V kraju Holzhausen so si zgradili svoj lep dom. Obe hčerki sta odrasli in imata sedaj že svoji družini in pokojna Ljudmila se je še lahko razveselila osmih vnukov. Leta 2010 je Ljudmilo zadela rahla kap, ki jo je dobro prebolela. Letošnje leto je bila še v Sloveniji, kjer je praznovala svoj 80. rojstni dan v krogu družine. Nato pa je močna bolezen naredila svoje in Ljudmila je zaspala v Gospodu, ki naj ji da večni mir in večni pokoj.

Aleš Kalamar

Zvesti sodelavci slovenske župnije iz Bad Uracha

Bog živi vas Slovenke, prelepe, zlahtne rožice!

VABILO

Rafaelova družba lepo vabi na **zimске višarske dneve mladih**, ki bodo na Svetih Višarjah **od 28. do 30. decembra.**

Ob večerih bosta v Ehrlichovem domu z nami tudi **pevka ljudskih pesmi Bogdana Herman** ter **zgodovinarica dr. Helena Jaklitsch.**

Pridruži se prepevanju slovenskih ljudskih pesmi ter spoznavanju dr. Ehrlicha in višarskega slovenstva.

Pridi in spoznaj ter preživi z nami zadnje decembrske dni ob smuki in v zanimivi družbi!

Število udeležencev je omejeno, zato se prijavi po **tel.: 01 438 30 50** ali z e-pošto na: **rafaelova.druzba@siol.net.**

*Naj bodo trenutki
v novem letu 2017
polni miru
in notranjega veselja,
ki ga prinaša Novorojeni.*

*Blagoslovljen praznični
čas in ponosno praznovanje
dneva samostojnosti
in enotnosti.*

Vam želi uredništvo

Z G O D B A

► Lloyd DOUGLAS

Njegova suknja - Prvo poglavje

Boječe sta jo pogledali izpod dolgih trepalnic in ko so se Lucijine ustnice zožile v sočuten smehljaj, jima je zažarel v očeh svetel blisk. »Zdaj lahko gresta,« je ukazujoče pojasnila. Naslonila se je na marmornati sedež ob mizi in z očmi spremljala dvojčici, ki sta stopali nekaj korakov za Decimom s togo vzravnanimi hrbtoma in spremljali vsak korak z gibom glave v levo in desno, s čimer sta na moč natančno posnemali okorelega hišnika. Lucija se je sama v sebi smejala. »Navihanki! Okrcati bi vaju bilo treba.« Toda takoj se je spet zresnila in z nagubanim čelom preišljevala strmela na prste v sandalih. Zdaj zdaj bo tukaj Marcel. Koliko naj oboževanemu bratu pove o neprijetnem doživetju z Gajem – in ali naj sploh kaj pove? Najprej pa mora seveda zvedeti, kaj groznega se je pripetilo na tribunski pojedini.

***

»Dobro jutro, ljubo dete!« Marcel je nagnil sestri glavo nazaj, jo glasno poljubil na čelo ter ji razmršil lase. Bambo, njegov veliki pastirski pes, pa ji je silil s smrčkom pod roko in zaupno mahljal z repom.

»Preč, oba!« je ukazala Lucija. »Danes si pa ne navadno dobre volje, tribun Marcel Lukan Galio. Mislila sem, da si se vrnil iz družbe v tribunski palači.«

»Oh, sestrica, kakšne družbe!« Marcel si je šel skozi kratko pristrižene kodre na lepo oblikovani glavi in se zdrnil. »Vesela bodi, da nisi tribun in da nikdar ne moreš postati. Bila je res dolga in viharna noč.«

»Pa mokra tudi, kot kažejo tvoje zatekle oči. Pri-poveduj, kolikor se lahko spomniš.« Lucija je odri-nila Bambo z nogo, brat pa se je zleknil po sedežu ob njej. Smejal se je v mučnem spominu.

»Bojim se, da sem spravil družino v sramoto. Bogovi naj vedo, kakšni bodo nasledniki. Njegova Visokost je bila že preveč ob zavest, da bi to razu-

mela, toda prav gotovo ji bo kdo čez dan o stvari poročal.«

Lucija se je prestrašeno sklonila, položila bratu roko na čelo ter poskusila ujeti njegov zamegljen pogled.

»Gaj?« je prestrašeno zašepetala. »Kaj se je zgodilo, Marcel?«

»Pesem,« je zamrmral. »Da, dolga, moreča, neverjetno neumna oda, ki jo je za to priložnost zagrešil senator Tuskus; dosegel je tisto sivo starost, ki ne pozna več meja med časom in večnostjo ...«

»Vse kaže, kakor bi bil tudi ti že tako daleč,« je vskočila Lucija. »Ali ne moreš malo bolj pohiteti?«

»Nikar me no ne drezaj, neučakanka mala, saj sem že tako dovolj nataknen,« je vzkliknil Marcel. »Kot sem že rekel – bila je oda brez konca, ki jo je skoval stari Tuskus v upanju, da si bo izboljšal davčni položaj, bral pa jo je njegov sin Antonij, ki prav tako potrebuje kraljevo naklonjenost. Čezmerna hvalnica na našega slavnega princa.«

»Ta je bil laskanja najbrž zelo vesel in gotovo ste vsi ploskali, posebno še ti in Tul.«

»No, saj to je tisto,« je hripavo odvrnil Marcel. »Ure in ure ni bilo jedem in pijačam ne konca ne kraja, zraven pa godba in grški zbori – precej dobri, pa nekake coprnije – prav zanič. Povrhu pa še dolge, nabrekle, nesmiselne govorance. Mislim, da tudi rokoborbe ni manjkalo. Že zdavnaj, preden se je Antonij dvignil, bi se bili vsi najraje zleknili po udobnih ležiščih in zaspali, če bi bili seveda smeli. Vrli Tul, za čigar zdravje tako neizrekljivo skrbiš, je sedel pred menoj in vsem pred nosom spal kot otroče.«

»In nato je prišla oda,« ga je vzpodbujala Lucija.

»Da, nato je prišla oda. In ko jo je Antonij napredal, se je zdelo, da se vedno bolj odmika; njegovi obrisi so se meglili, ritmični šum, ki ga je spuščal, je slabel in utrujene oči so nas vedno bolj pekle in težile ...«

»Marcel!« je vzkliknila Lucija. »Pri vseh nesmrtnih bogovih! Nadaljuj!«

»Mir, vihravo dete. Danes ne morem naglo misliti. Nikdar več ne bom drugačen kot dolgočasen. Bojim se, da je oda nekaj zrušila v meni. – Torej, ko se je brez konca in kraja odvijala, sem nenadno vstal, zbral vse moči ter pogledal po častitljivi družini. Skoraj vsi so mirno zadremali razen nekaterih ob zgornji mizi, ki so s stisnjenimi zobmi zadrževali otrpel nasmeh, in razen Antonijevega neznosnega brata Kvinta, ki je kar žarel od jeze. Tega prevzetnega capina ne morem prebaviti in tudi on prav dobro ve, da ga preziram.«

»Gaj!« je planila vanj Lucija tako glasno, da je Bambo zarenčal. »Rada bi vedela, s čim si užalil Gaja!«

Marcel se je stokaje nasmejal, kajti bolelo ga je; nato pa je bruhnil v razdražen smeh.

»Če bi Preslavni spal vsaj mirno in spodobno, z dvojnimi obradkom na prsih kot njegovi vdani podaniki – to bi bil tvoj nesrečni brat morda še prenesel. Toda princu se je glava zvrnila daleč nazaj, usta, ki že tako niso lepa, so se mu široko odprla, iz njih mu je ostudno visel jezik, pri vsakem hropcu pa mu je trzil čebulast nos. V dvorani je vladala mrtvaška tišina, le Antonij in Gaj sta gospodovala v prostoru.«

»Gnusno,« je zamrmrala Lucija.

»Slaba beseda, ljuba sestra. Na izraze moraš bolj paziti. – No, v tem nesrečnem trenutku je dosegel Antonij z očetovo odo vrhunec: princa je povzdignil v nebo, kar je moralo povzročiti na Parnasu vihar. Gaj, izvir učenosti! Njegove oči da so polne božanskega žara! Če zgame ustnice, se preliva z njih modrost in se smehlja pravica! ... Ljubo dete!« Marcel jo je zgrabil za roko. »Čutil sem, kako se mi bliža usodna nezgoda – neizogibna kakor kih. Nenadno sem se zakrohotal! Ne, nisem se skrito hihital v dlan! Glavo sem vrgel vznak in rjovel od smeha, dolgega, razposajenega, norega smeha!« Spomin na dogodek je pahnil Marcela spet v nebrzdano razigranost. »Verjemi – vse sem prebudil – razen Gaja.«

»Marcell!«

Svarilni sestrin krik ga je naglo stregnil. Ozrl se ji je v blede obraz, na katerem je zamrl sleherni nasmeh.

»Kaj ti je, Lucija? Si mar bolna?«

»Bo ... bojim se,« je medlo zašepetala.

Marcel jo je objel in Lucija mu je pritisnila čelo na rame.

»No no,« je mrmral. »Ni se nam treba bati, Lucija. Neumno je bilo, da sem te prestrašil. Mislil sem, da te bo zabavalo. Gaj se bo kajpak razjezil, ko bo zvedel, toda sina Marka Lukana Galia si ne bo upal kaznovati.«

»Ampak, vidiš,« je jecljala, »prav včeraj ga je oče v senatu javno grajal. Ali nisi slišal o tem?«

»Pač. Toda oče je dovolj moža, da se bo sam branil,« je pojasnil Marcel skoraj preveč zanesljivo, da bi bil sestro prepričal. Šele čez čas je spet spregovorila; čutil je, kako ji je telo trepetalo.

»Če bi bilo samo to,« je rekla počasi, »bi šlo morda neopaženo mimo. Zdaj si ga še ti užalil, name je bil pa že poprej jezen.«

»Nate?« Marcel jo je pograbil za rame ter ji strmел v zbegane oči. »Zakaj naj bi se pa Gaj nate jezil?«

»Se še spominjaš, kako smo bile lansko poletje z Diano in njeno materjo povabljeni v palačo na Capriju in je prišel Gaj cesarja obiskat?«

»No? Nadaljuj. Kaj naj to pomeni? Kaj je rekel in storil?«

»Skušal me je zaplesti v ljubimkanje.«

»Prekleti capin!« je zavpil Marcel in planil pokonci. »Jezik umazani mu bom izpulil! S palcem mu bom iztisnil oči! Zakaj mi nisi tega prej povedala?«

»Saj si si sam odgovoril! Bala sem se izpuljene jezika ali iztisnjenih oči. Če bi bil moj brat kilav, boječ fante, bi mu morda pri priči povedala. Toda moj brat je pogumen, močen in nagel. Zdaj, ko sem mu zaupala, bo Gaja ubil, sebi in očetu pa nakopal smrt. Mater bodo pregnali ali vtaknili v ječo in ...«

»Kaj pa je rekla mati k temu?«

»Saj ji nisem povedala.«

»Zakaj ne? To bi pa vendar morala!«

»Mati bi povedala očetu, kar bi bilo prav tako nevarno, kakor če bi bila razodela bratu.«

»Poročati bi morala cesarju! Tiberij ni ravno stember čednosti, toda nekaj bi bil že ukrenil!« je pleteničil Marcel. »Gaj mu ni prav posebno pri srcu.«

»Ne nori! Temu zmešanemu starcu! Najbrž bi spet za trenutek zdijval in Gaja jezno ozmerjal, na-

to pa bi se pomiril in vse skupaj pozabil. Gaj pa ne! No, sklenila sem, da bom o stvari molčala. Nihče ne ve tega – razen Diane.«

»Diana! Če se ti zdi skrivnost tako nevarna, kako si jo mogla potem zaupati tej skokici?«

»Ker se je tudi ona bala Gaja in je razumela, zakaj nisem hotela biti z njim na samem. In Diana ni več otroček, Marcel! Skoraj šestnajst let ji je že. In – oprosti! – zdi se mi, da ji že lahko prenehaš kuštrati lase ter jo žgečkati pod brado, kot bi ji bilo pet, tebi pa sto let.«

»Žal mi je! Nikdar bi mi ne prišlo na pamet, da mi to srčkanje zameri. Vedno se mi je zdela kot otrok – tako kot ti.«

»No, potem pa je že zadnji čas, da ti pojasnim, da je Diana dozorela v dekle. Ne žali je, da jo ljubkuješ, ampak da se s tem igraš.« Lucija je v negotovosti pomolčala. Nato je poltiho nadaljevala ter upirala oči v pomračen bratov obraz: »Morda bi ji tvoje ljubimkanje celo ugajalo, če bi kaj pomenilo. Mislím, da jo boli, če ji praviš ‚srček‘.«

»Nisem vedel, da je Diana tako občutljiva,« je rekel pred se. »Vsekakor pa preveč vzkipi, če ji kaj ni všeč. Celó spremembo imena si je drznila terjati.«

»Zoprno ji je bilo, če so jo klicala ‚Asinia,‘ je branila prijateljico. »Ali ni tudi tebi ime Diana bolj všeč?«

»Morda,« je skomignil Marcel. »Je pa to ime abotne boginje. Rod Asinijev pa je stare plemiške krvi in nekaj pomeni.«

»Ne norčuj se, Marcel,« je nestržno rekla Lucija. »Hotela sem ti samo namigniti, da bi morda Diana ne bilo neljubo, ko bi jo imenoval ‚ljuba,‘ če ...«

Marcel, ki je nemirno tekal sem in tja, se je ustavil in se z nepričakovano prebujenim mikom ozrl v sestro.

»Hočeš reči, da dekletce misli, da me ima rado?«

»Vsekakor. In zdi se mi, da si zelo štorast, če tega še nisi opazil. Pridi in sedi, da se boš umiril. Zajtrk bo takoj na mizi.«

Marcel se je ozrl proti hiši, nato pa je namrščil čelo ter se zastrmel. Lucija je nehote zganila ustnice na smeh.

»Res, sestríca,« je zastokal. »Z menoj je huje, kot sem si mislil.«

»Prav imaš, tribun,« je rekla zategnjeno. »Saj sta dve.«

»Hvala ti. Pomirila si me. Ali sta tudi tako nadarjeni, kot sta čedni?«

»Še ne vem. Danes sta prvi dan pri delu. Ne ostraši ju, Marcel. Čisto zbegani sta še. Nikoli jima ni bilo treba delati ... Ne ne, Bambo! Semkaj!«

Rdeči od zadrege sta začeli Makedonki spretno zlagati stvari s srebrnih pladnjev in delali sta se, kot bi ne vedeli, da ju opazujejo.

»Čedni stvarci,« je rekel Marcel veselo. »Kje pa ju je oče staknil?«

»Pst,« je rekla Lucija, vstala in stopila proti ograji, brat pa za njo. Obrnjena sta bila proti mestu. »Kaj pa pravi Tul o sinočnjem dogodku?« je vprašala kakor mimogrede.

»Povej no,« jo je zavrnil Marcel, »kako pa, da si s tema sužnjama tako obzirna?«

Lucija je z vzdihom stresla glavo in ni odgovorila.

Končno je rekla: »Po glavi mi roji, kako bi se na njenem mestu sama počutila.« Zaskrbljene oči so se ji srečale z bratovimi, ki so se vprašujoče upirale vanjo. »Ni nemogoče, Marcel, da bi tudi jaz zašla v tako nesrečo in tega bi ti ne videl rad, kajne?«

»Nesmisel,« je dahnil. »Napihuješ stvari. Nič se ne bo zgodilo. Bom že poskrbel.«

»Kako le?« bi rada vedela Lucija.

»No,« je odvrnil Marcel, da bi pridobil na času, »kaj mi svetuješ, razen da se opravičim pri tej zoprni pošasti?«

Luciji se je obraz malce razjasnil in položila mu je dlan na roko. »Oh, stori tako! Še danes!« je prosila. »Pomiri ga! Reci mu, da si bil pijan. Saj si bil, kajne?«

»Raje se dam na javnem trgu prebičati.«

»Da, vem. Morda se bo tudi to zgodilo. Gaj je nevaren.«

»Eh – kaj mi le more? Tiberij ne bo dovolil, da bi njegov polbebasti pastorek kaznoval člana družine Galio. Vsi vedo, da ga stavec prezira.«

»Seveda – toda Tiberij je na Julijin pritisk privolil v njegovo regentstvo. Še vedno moramo računati z Julijo. Če bi hotel klecavi Stavec braniti družino Galio proti Gaju, zraven pa bi mu spletkarska ženska ves čas ropotala na uho, potem dvomim, da bi bilo iz te moke kaj kruha. Julija se ničesar ne ustraši.«

»Ta maščevalna, stara ...« Trda psovka mu je obtičala v grlu.

»Kar premisli!« Odkar je Lucija začutila, da je brat prislulnil njenim besedam, je postal njen glas zaupnejši. »Pojdi, zajtrkovala bova. Nato pa pogoltni grenko kroglico. Stopi h Gaju ter mu polaskaj. Trde kože je. Povej mu, kako lep se ti zdi in da mimo njega v državi ni večjega pametnjaka. V nebesa ga povzdigni! Pa ne s kislim obrazom! Gaj že ve, da poznaš šalo.«

Se nadaljuje

OGLASI

Živela sem v tujini, zdaj pa prebivam v Postojni in v domovini nimam nikogar več. Pri 68 letih sem ostala sama. Ni mi do bogastva, želim le toplega pogovora ali dopisovanja z osebo, ki čuti podobno. Ta oseba je lahko tudi iz Avstrije, pomembno je le, da je preprosta in razumevajoča. Moj naslov dobite v uredništvu Naše luči.

Dragi rojaki. Zaradi težje bolezni v družini prodamo v zahodnem delu Ljubljane v Podutiku novejšo atrijsko hišo v nizu na sončni, zeleni in mirni lokaciji v naselju družinskih hiš. Stanovanjska površina: 196 m², parcela 266 m². Neposredna povezava na gorenjsko avtocesto in mestno obvoznico. Etaže: klet + pritličje + mansarda. Hiša je kakovostno izdelana in prostorsko razgibana. Vgrajena oprema je nadstandardna, izdelana po meri in že vključena v ceno, ki je 307.000 €. Hiša je brez bremen in vpisana v ZK.

Kontakt na slivnik.danilo@siol.net ali +386 40 89 29 98

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Jaslice v Brežicah, foto: Anamarija Peterkovič

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1701	SEDEŽ ŠKOFIJE	GOROVJE V RUSIJI	KRAJ V BELI KRAJINI	PREBIVALEC IRANA	2. ČRKA ABECEDE	PREDLOG	KONCERT S SOLISTOM	SREČNO NOVO LETO	KULT. RASTLINA, ŽITARICA	NOČNI LOKAL, PIVNICA	NAMERNA ZLOBNA PREVARA
SEDEŽ METROPOLIJ								GL.M.EMIR. ... DHABI			
POPRAVLJALEC UR					MESTO NA KOROSKEM						
MERILEC HITROSTI						VRSTA DREVESA RAVNIKAR EVA					
AFRIŠKA IN AZIJSKA ŽIVAL					VODNA ŽIVAL					SEVER TOV. BELE TEHNIKE	
12. ČRKA ABECEDE	STARO-EVR. PREBIVALCI SEDEŽ ŠKOFIJE							GREGOR AVSENIK SEDEŽ ŠKOFIJE			
ŽENSKO IME						SKLADATELI FRANCE DEL BOBNA					PREBIVALEC ALTAMIRE
KRATICA ZA SOCIALEN					KRAJ PRI LJUBLJANI ABRAHAMOV BRAT			... ET LABORA ANTON MAHNIC			
KROŽNICA Z DVEMA ŽARIŠČEMA					17. ČRKA ABECEDE		STAROGR. SLIKAR				
BOJAN OMAN			LIČEN OKRASEK EDVARD RUSIJAN								
ZAŠČITA ZIDU					ANTON VODNIK			RAZJEDA ŽELEZO ZANIMIVA PRIPOVED			
KATRAN			OGLJIK SEDEŽ ŠKOFIJE			TAMARA ŠILC LADO OGOREVC			EFREM MARC AVSTRUJA		
ANTON SLODNJAK			VSI DELI SKUPAJ VPIŠI ČRKE RTLT							10. ČRKA ABECEDE	SKR. MOŠKO IME
TRI V ITALJANSČINI BRAZIL. M. ... PAOLO					OSN. ŠOLA ORMOŽ ZUNAJ IGRISČA				BRANKO ROZMAN ZIMŠKO OBLAČILO		
SLOV. HRV. MEJNA REKA											VPIŠI ORŠIČ BERLIN
AMPER		SLOV. METROPOLJA KELVIN									
VIKALNA SKUPINA											NEMŠKO MESTO

Mož vstopi v kopalnico, ker želi oprati majico v pralnem stroju. Gleda gumbe, a nima pojma, kateri je pravi.

Mož: »Kateri program je treba vklopiti za pranje majice?«

Žena: »Ali je majica bombažna ali sintetična?«

Mož: »Ne vem!«

Žena (jezno): »Kaj pa piše na majici?!«

Mož: »Laško je zakon!«

»Dober dan, rad bi govoril z direktorjem, prosim!«

»Žal ne bo mogoče, ker je odsoten.«

»Ampak videl sem ga skozi okno ...«

»On vas tudi.«

»Gospod doktor, kaj pa če operacije ne bo uspele?« je vprašal prestrašeni pacient doktorja, tik preden so mu dali anestezijo.

Kirurg ga je potolažil: »Tega pa ne boste doživeli!«

Po krstu nekega dojenčka duhovnik pohvali mamo:

»Čestitam! Prvič odkar krščujem, se je zgodilo, da otrok ni niti jokal niti kričal.«

»Seveda, saj smo doma že ves teden trenirali.«

»Kako pa?« začudeno vpraša duhovnik.

»S kanglico za zalivanje!«

Doktor izpolnjuje kartotečni list in vpraša:

»Kadite?«

»Ne.«

»Pijete?«

»Tudi ne.«

Doktor nekaj časa zre v pacienta, nato pa mu reče:

»Nekaj bom že našel, da vam prepovem!«

Majda razlaga svoji prijateljici prigodo:

»Včeraj je v kuhinji eksplodirala plinska jeklenka. Naju z možem je vrglo na dvorišče. Veš, kakšno doživetje je to bilo! Po ne vem koliko letih sva šla z možem skupaj ven!«

REŠITEV KRIŽANKE št. 1612

REŠITEV 1612	ČEČUBA ELDEGA BANDA	REKA V STRI	ZNAKI POZIVAJE	JAMOROV BRAT	NOVO MESTO	NE TUJ AMPAK ...	REKA V BELI KRAJU BISTVA	SL. MESTO V FRANCII	AVTORJEVO POZIVJE SE LEC	ČEŠKA PRETOČNA REKA	ABRAHAMOVA ŽENA
PRIMO. PRIZAD. VANE	A	D	V	E	N	T	M	A	A	S	
MARON PRIZAD. (E. DEČ.)	B	R	E	Z	M	A	D	E	Ž	N	A
INDOGR. PRIZAD. AU ...	R	A	Z	A	M	A	R	M	O	R	
OSBOR. REKA RASTLINA	A	G	A	V	A	POŽELNE METER	S	L	A	AVSTRIA (SEENITTE (SEENITTE))	A
NOVA BIEZ	H	O	J	A	M	I	E	N	S	TRAV JA ZMAGO	
ŽRNOG IME	A	N	I	T	T	A	N	B	N	V	
MEHAKT BIEZ	M	J	C	A	L	G	A	R	Y	PREVODNA NARAVNA	
ŽIVPOL	S	A	T	A	P	R	H	A	V		
VISAŠKA ZDARNA OSMER	K	A	R	A	V	L	A	L	O	T	
BOLEZNI ŠKA	A	R	I	T	M	I	J	A	O		
LESON UROD	L	A	T	A	N	T	O	K			
NORVEŠKA	N	O	R	N	I	T	O	L	O	G	
NAJNA NA KRUZ	I	N	R	I	J	A	L	T	A	AMBITI INTERNA-TIONAL	
OSNAVA DEZLOVNI MOTORAV	C	D	I	A	R	I	A	L	A		
KRAL PRI MARIBORU	A	R	J	A	V	A	S	R	A	I	